

HÉBER NYELVTAN.

RÖVID VEZÉRFONAL
KÖZÉPISKOLÁK ÉS SZEMINÁRIUMOK SZÁMÁRA.

MÁSODIK JAVÍTOTT KIADÁS.

IRTA

STERN ÁBRAHÁM

középiskolai tanár,

a pesti izr. hitközségi elemi- és polgári fiiskola
igazgatója.

BUDAPEST, 1925.

WODIANER F. és FIAI (ezelőtt LAMPEL RÓBERT)

Andrássy-ut 21.

ELŐSZÓ.

A zsidó vallásoktatás támogatására készült e könyvecske.

Négy éve, hogy több budapesti középiskola zsidó tanulóinak vallástanára vagyok. Kezdetben számos külső körülmény befolyása alatt meg kellett elégednem a vallás tanításainak egyszerű interpretálásával, jól rosszul kivonatolt bibliai történetek és nem mindig sikerült szövegfordítások alapján; és valóban nem a tanulókon mult, hogy az elért eredmény nem elégtett ki. Kerestem az okát és mindinkább arra a meggyőződésre jutottam, hogy a zsidó vallásoktatás, ha az általános műveltségre törekvő ifjuságra egész erővel hatni akar, ha az ifjuság erkölceit formáló tényezővé akar lenni, nem nélkülözheti azt az eszközt sem, mely vallásos könyveink eredeti szövegének megértéséhez vezetí az ifjuságot.

A tiszta forrás vize sem az többé, ha nem közvetlenül iszzzuk azt, nincs meg az az ereje és üditő hatása, habár a legjobb csatornákon át vezetjük is a szomjazóhoz.

Vallásunk szintén egyetemes irányu és hála az isteni gondviselésnek, ma már nincsen sem röghöz, sem nyelvhez kötve, mindazonáltal a zsidó ifjuságtól akkor sem vonhatjuk meg a héber nyelv ismeretét, ha, hogy az istentiszteleteken a zsinagógákban urbi et orbi nem héberül, kor, hagyomány és szent könyveink által megszentelt nyelven fejeznők ki vallásos érzelmeinket. Hisz e nyelv az, melyben és melyen a zsidóság legsajátosabb génusza nyilatkozik meg; e nyelv ismerete adja kezünkbe a kulcsot azon magasztos tanok igazí megismeréséhez, melyeknek terjesztése az emberiség között a zsidóság hivatását képezi, a prófétáktól mind e mai napig. Prófétáink lánglelkü szózatai, zsolnárköltőink magasztos imái és énekei ma is egész erővel hatnak a nemesebb lelkekre.

Ha a zsidó ifjuságnak kötelessége örökségét birtokába venni, őseinek eszméivel magát megszentelni saját tökéletesítésére és embertársai boldogítására, a vallástanároknak nevelői kötelességük, nekik ez örökség birtokba vételét egész erővel lehetővé tenni.

Próbát tettem. Tantervünk keretében előbb a zsoltárokat, folytatólag a prófétákat szólaltattam meg eredeti szövegben és a tanulók, merem állítani kivétel nélkül, megküzdöttek a nyelv nehézségeivel; a tartalom kedvéért örömmel és nemes buzgósággal ismerkedtek meg a külső alakkal: a nyelvvel. És az eredmény az volt, hogy nem végeztünk kevesebbet, mint midőn gyarló fordítás állott rendelkezésünkre és e mellett mintegy játszva a nyelvtani ismereteknek is szép összefoglalóját kaptuk az év végével.

Az oktatás nevelői hatása pedig jó reményekkel kecsegtet.

E könyvecskében az ifjuság összefoglalva fogja találni, mindazokat a szabályokat, melyekkel a héber szöveg olvasása alatt lassanként megismerkedett és a melyekkel fokozatosan később megismerkedik.

De nemcsak a zsidó ifjuság használhatja segédkönyvnek a művecskét, haszonnal forgathatják minden felekezetnek ifjai, a kik megismerkedni akarnak a héber nyelvvel, akár mert hivatásuk (theologiai) követeli tőlük, akár mert műveltségi törekvésük rábirja őket annak a nyelvnek megtanulására, melynek népe az egy igaz Isten hitének és legmagasztosabb erkölcsi tanoknak hivatott ápolója és terjesztője volt már az ő korban.

Rövid összefoglalását találják e könyben minden fontosabb szabálynak és alakzatnak, mely a nyelv mélyebb megértéséhez bevezetőül szükséges.

És most midőn e könyvecskét az érdekelt körök szives figyelmébe ajánlom, erkölcsi kötelességemnek tartom itt nyíltan köszönetet mondani Dr. Kármán Mór tanár urnak szives fáradozásáért és támogatásáért, melynek e könyv megírása körül nagy hasznát vettem, továbbá Dr. Goldziher Ignác hitközségi titkár és egyetemi magántanár urnak szives buzditásáért és Dr. Bacher Vilmos tanár és Dr. Bárány József hitk. tanfelügyelő uraknak, kik szivesek voltak e könyvecske átnézésével fáradozni és egyik másik dologra figyelmeztetni.

Budapest, 1889. augusztus 12.

STERN ÁBRAHÁM.

A) Hangtan.

I. A mássalhangzókról.

1. §. A héber nyelv betűsorának 22 mássalhangzója van.
2. §. Összefüggő írásban jobbról balra írunk és olvasunk.

	Alak	Név	Kiejtés	Szám- érték
1.	א	אֵלֶף Alef	nem hangzik	1
2.	ב	בֵּית Bész	v, b	2
3.	ג	גִּימֵל Gimel	g	3
4.	ד	דָּלֶת Daheth	d	4
5.	ה	הֵא Hé	h	5
6.	ו	וָו Váv	v	6
7.	ז	זַיִן Zájín	z	7
8.	ח	חֵית Chesz	ch	8
9.	ט	טֵית Thesz	t	9
10.	י	יֹד Jod	j	10
11.	כ	כֶּף Káf	k, ch	20
12.	ל	לָמֶד Lámed	l	30
13.	מ	מֵים Mem	m	40
14.	נ	נּוּן Nun	n	50
15.	ס	סָמֶךְ Számech	sz	60
16.	ע	עֵין Ájin	nem hangzik	70
17.	פ	פֶּא Pé	p, f	80
18.	צ	צָדָה Czádé	cz	90
19.	ק	קֹף Kóf	k	100
20.	ר	רֵשׁ Rés	r	200
21.	ש	שֵׁן Szin, Szir	ś, sz	300
22.	ת	תָּו Táv	t, sz	400

Jegyzet: A chólemnek és kámecknek kettős kiejtése van: nyugoti és keleti. A chólem nyugoti (németes) hangzása **au**; a keleti: (a 'szefárdok és nyelvészek kiejtése szerint) **ó**. A kámeck nyugoti hangzása **ó**, keleti hangzása **á**. A rövid kámeck hangja (hangsúlytalan zárt szótagban) a magyar **a** hanghoz közel áll. Neve **קָמֵץ חַטּוֹף** (kámeck chatof.)

III. A nyugvó betűkről.

1. §. י ו ה א betűk, ha nincs magánhangzói jelük, csak az előttük való magánhangzó hosszúságának jelölésére szolgálnak s nem hangzanak. Ekkor nyugvó (quiescens) betű a nevének. Pl. **קָרָא** = ő teremtett; **נָלָה** = fogságba ment; **לִי** = neki; **בֵּין** = közt.

2. §. ה a szó végén nem nyugvó, ha pont van benne. E pont neve máppik (**מַפְּיק**).

3. §. ו csak Chólem ו és Sürek ו jelölésére szolgál. א minden magánhangzó után; י csak י; ו; ו; és ו után. Kivételt csak a hn. 3. sz. **תּוֹבָה** birtokos egy birtok ragja képez, a hol ו után a ו betű nyugvó. Pl. **וְהַבְרִיין**: az ő szavai; ו pedig csupán a szó végén lehet quiescens.

4. §. A szóvégi ה gyakran egy régebbi ו helyett áll, mely újra elfoglalja helyét, ha a szóhoz rag járul. Pl. **וְגַלְתִּי, וְגַלְהָה**.

IV. A szótagról. הַבְּרָה

1. §. Minden szótag mássalhangzóval kezdődik. Egy szótag legalább is egy mássalhangzóból és egy rákövetkező magánhangzóból áll; csupán az ו (és) kötőszócska alkot egymagában is szótagot. Pl. **וְ-בְבָרָה** = és mindenben.

2. §. A szótag nyílt vagy zárt. Nyílt szótag magánhangzóval vagy nyugvó betűvel; zárt szótag mássalhangzóval végződik. Pl. **בָּא** = jött (nyílt); **אָב** = apa (zárt).

3. §. Nyílt szótagnak rendszerint hosszú a magánhangzója. Leggyakrabban képez kivételt a Pattach-chal végződő szótag, a mely rövid. Pl. **קַיִן** = Kájin.

4. §. Zárt szótagnak lehet hosszú és rövid magánhangzója.

Jegyzet: ה ה ע a szó végén, hosszú magánhangzó után, mely nem változhatik Pattach-chá, egy Pattachot kapnak. Ennek

golt nyert. Tehát מֶלֶךְ = király (és nem מְלֶכֶךְ). Ha e betű torokhangzó, akkor Szegol helyett Pattachot. Pl. נֶעַר-^{בֶּלֶךְ}נֶעַר. Torokhangzók előtt az eredeti Pattach megmarad és nem alakul Szegollá mint pl. מֶלֶךְ-nél. Ha a svá-val ellátott betűk elseje ׀, akkor ׀ betű ׀-vel kipontoztatik. Pl. בֵּית-^{בֵּי}בֵּית = ház. Itt is megmarad az eredeti Pattach. Az ide tartozó neveknél a ׀-^{בֵּי}בֵּי-ből mindig ׀ lesz, a hányszor a szó szorosabb mondattani összefüggésbe lép egy másik névszóval. Pl. בֵּית = ház, de בֵּית יַעֲקֹב = Jákob háza.

6. §. Ha a szó végén csak egy svá van, azt nem jelezzük, kivéve ha ׀ a szó végi mássalhangzó.

7. §. A ׀ svá a szó közepén hosszú magánhangzó után mozgó, rövid magánhangzó után nyugvó. Pl. תִּלְכוּ = ti mentek; רַגְלִי = lábam.

8. §. Két svá közül a szó közepén az első nyugvó, a második mozgó. Pl. הִרְבֵּה = a te fegyvered.

VI. A dágesről. דָּגֵשׁ

1. §. A betűben levő pontnak dáges a neve. Kétféle dáges van: gyöngge dáges (דָּגֵשׁ קַל) és erős dáges (דָּגֵשׁ חָזֵק).

2. §. A gyenge dáges a mássalhangzó kemény kiejtését jelzi. (L. I. c. p.) Gyenge dágest kapnak a hehezetes betűk a szó elején és — zárt szótag után — a szótag elején is. Pl. תּוֹרָה = tan (a szó elején) és מִשְׁפָּט = ítélet (פָּט a szótag elején). Sem a szó, sem a szótag végén nem állhat dáges. Pl. עָזַב = elhagyott; חָכְמָה = bölcsesség.

3. §. Elmarad a gyenge dáges:

a) a szó elején, ha a megelőző szó nyílt szótaggal végződött és szorosabb mondattani viszonyban áll a reá következő szóval. Pl. תּוֹרָה כִּי מֵצִיִן תַּעֲזָב תּוֹרָה (e h. תּוֹרָה) = mert Czijjonból indul ki a tanítás. Itt תַּעֲזָב az állítmány és תּוֹרָה az alany és miután תַּעֲזָב nyílt szótaggal végződik, a reá következő ת elveszti kemény kiejtését;

b) a szótag elején, ha a megelőző szótag nyílt magánhangzóval végződik. Pl. חָכָם תִּשְׁוֶה = bölcs, תִּשְׁוֶה = megtérés.

4. §. Az erős dáges a mássalhangzó megkettőztetését jelzi.

Pl. **דָּבָר** (e. h. **דְּבַר**). A kettőztetett betűt úgy ejtjük ki, hogy egyik része a megelőző, másik része a következő szótagban hallassék. Ennélfogva sem a szó elején nem lehet kettőztetés, sem a szó végén.

5. §. Három esetben jeleztetik a kettőztetés erős dágessel:

a) Ha valamely ige vagy név egyik betűjének kettőztetése által új ige vagy új név képeztetik. Ilyenkor a képző betűt a dágés jelzi. Pl. **עָבַד** = dolgozott; **עָבַד** = (földet) művelt (a **ב** megkettőztetésével új szót képeztünk); **עֲבָדָה** = jószág (a **ד** megkettőztetése által új szó keletkezett); **גָּדוֹל** = nagy, **גְּדֻלָּה** = nagyság (a **ל** megkettőztetése által új név keletkezett).

b) Ha az ige személyragjának első betűje azonos az igető utolsó betűjével. Ilyenkor a személyrag és az igető utolsó betűje egy betűvel iratik, de dágessel megkettőztetve. Pl. **נָתַנוּ** = adtunk (e. h. **נָתַנְנוּ**). Igető: **נָתַן**, **קָרַתִּי** = kötöttem (e. h. **קָרַתִּי**). Igető: **קָרַת**. Mindkét esetben a személyrag első betűje azonos az igető utolsó betűjével. (נ és ת).

c) Áthasonulásoknál. Egyes betűk a héberben azzal a tulajdonsággal bírnak, hogy rövid magánhangzók után hasonulnak a reájuk következő mássalhangzóval s az áthasonulás folytán a következő mássalhangzó megkettőztetik. Ezt a kettőztetést is dágés jelzi. Pl. **אָתָּן** (ebből **אָתָּתָן**), **אָקַח** (ebből **אָל־קַח**). Leginkább a **נ** betűnél fordul elő az áthasonulás, ritkán a **ל**-nél is. A **מִן** = től, től, **נ** betűje sokszor még a következő szó első betűjével is hasonul. Pl. **מִצִּיּוֹן** = Czijjontól (e. h. **מִן צִיּוֹן**).

6. §. **ר** és **ע** nem kettőztethetők, hanem kárpótlásul az előttük levő magánhangzót megnyújtjuk. És pedig Pattachból lesz Kámecez; Chirikből Czéré; Kibbuezból Chólem. Pl. **בָּרַךְ** (e. h. **בִּרְךְ**) = áldjad; **בִּרְךְ** (e. h. **בִּרְךְ**) = áldotta; **בִּרְךְ** (e. h. **בִּרְךְ**) = ő áldatott. **מֵאֵת יְהוָה** = az Örökkévalótól (e. h. **מִן אֵת יְהוָה**).

Jegyzet: Hosszu kámeczes **ר** és nyílt de nem hangsúlyos **ר** és **ע** szótagok előtt a Pattachból Szegol lesz: Pl. **הַחֲכָם** (e. h. **הַחֲכָם**) = a bölcs; **הַהָרִים** (e. h. **הַהָרִים**) = a hegyek; **הַעֲבִים** (e. h. **הַעֲבִים**) = a felhők.

VII. A hangsulyról. נְגִינָה

1. §. Szentírásunk héber szövegében minden egyes szónak van hangsulyjele. E jelek csak azon szótagnak hangsúlyos voltát jelzi, mely mellett áll hanem az illető szónak mondatbéli hangsúlyát is mutatják

2. §. A hangsuly csak az utolsó, ritkábban az utolsó előtti szótagon nyugszik

3. §. Zárt, hosszú magánhangzós szótag rendszerint hangsúlyos. Pl. קָדוֹשׁ = s.

4. §. Zárt hangsúlytalan szótagnak kápecze rövid magánhangzó. Pl. חֵכֶמָה = bölcsesség.

5. §. Hosszu magánhangzós hangsúlytalan szótagot annak jeléül, hogy az utána következő svá mozgó svá, úgy jelezzük, hogy a hosszú magánhangzó mellé egy függőleges vonalat tesszünk, melynek neve metheg (מֶתֶּהַגּ). וְשִׁמְרוּ = és megőrizték.

6. §. Metheg járul még több szótagu szavakban a mellékhangsúlylyal bíró szavakhoz is. Pl. הַהָרִים = a hegyek.

7. §. Egy vagy több hangsúlytalan szót, hangsúlyos szóval egy vízszintes vonal segítségével kötünk össze. Ennek neve Mákkef (מַקְּקֵף). בְּנֵי־אָדָם = ember fia; וַיְהִי־בֵן = és így történt.

8. §. A mennyiben a hangsuly jelei a mondatbéli hangsulyt is, illetve a mondattagoknak egymáshoz való szorosabb viszonyát is feltüntetik, felosztjuk őket kapcsoló és elválasztó hangsuly jelekre. A főbb kapcsoló hangsulyjelek: Munach (ַ), Merkha (ֿ), Mahpach (ֿ). A főbb elválasztók: Szóf Poszuk (ֿ) a vers végén Szilluk (ֿ) Ethnach (ֿ), Zokéf godól (ֿ), Zokéf kotón (ֿ).

Jegyzet: E hangsulyjelek egyszersmind hangjegyekül is szolgálnak a szentírás nyilvános dallamszerű felolvasásához. (קְרִיאַת תּוֹרָה = tóraolvasás.)

VIII. Némely mássalhangzók sajátosságairól.

1. §. A torokbetűk ע ה ה א és ר 1.) nem kapnak dágest, hanem kárpótlásul az előttük levő magánhangzót megnyújtják. (L. VI. 6. §.) 2.) Egyszerű mozgó svá helyett

tatik. a) A ך csak Chólem és Surek után lesz nyugvó. (L. III. 3. §.) Pl. קום = felkelni; יהוריד-ból lesz יוריד.

Jegyzet: A ך (v) a héberben is nyugvó betű, és kiejtése közel áll az u hanghoz. E szerint יהוריד (jeha-urid) úgy hangzik mint יהוריד, a miből (v. VIII. 2. 6. §.) קום יוריד eredeti alakja is קום ebből összevonva קום (Kum). A ך pedig Chirik, Czéré és Szegol után lesz nyugvó. Pl. יהושלם; הטיב-ból lesz ירושלם = és Jeruzsálem.

3. §. ן A Nun a szóban, ha alatta nyugvó svá van, hasonul a rá következő mássalhangzóval, a midőn az utóbbi dágest kap: Pl. ינשא-ból lesz ישא = ő emel. (L. VI. 4. §.) Gyakran a szó elején is elvész magánhangzóstul. Pl. נגיש = ő lépett; גיש = lépj. Oka, hogy a ן is félmássalhangzó és mint ilyen ugyanazon törvény alá esik mint a ך illetve ך. A héber élő nyelvben a ן nem hangzott tiszta n-nek.

IX. A magánhangzók átalakulásáról.

A magánhangzók a szók ragozása vagy egyéb mondat-tani viszony folytán beállott hangsúlyváltozással átalakulnak és pedig a hosszú magánhangzók megrövidülnek, a rövidek hosszuk lesznek vagy egészen kiesnek és helyökbe svá lép.

Pl. יד = kéz; יד (hangsúlyát vesztette) ידכם = a ti kezetek; ידי = kezei (valakinek); בת = leány; בתאי = leányom; בן = fiu; בני = fiam; בנכם = fiatok; ספר = könyv; ספרי = könyvem; ספרים = könyvek; בל = egész; בלכם = ti mindannyian.

X. Általános szabályok a magánhangzók átalakulásáról.

1. §. Zárt szótagnak hosszú magánhangzója megrövidül a) ha ragnak hozzájárulásával a mássalhangzó dágest kap; Pl. אם = anya; אמי = anyám; הק = törvény; הקים = törvények; (L. VI. 5. §.) b) ha hangsúlyát elvesztette. Pl. עולם = világ; עולמכם a ti világtok; בן = fiu; בן-אדם = ember fia. (L. VII. 7. §.)

2. §. Nyílt szótagnak hosszú magánhangzója megrövidül, ha ragnak hozzájárulásával a szótag zárt lesz: Pl. **קָפַר** = könyv; **סִפְרֵי** = könyvem.

3. §. Zárt szótagnak rövid magánhangzója hosszú lesz, ha a) a szótag pausában áll. Pl. **מִים** p. **מַיִם** = víz; **אָרֶץ** p. **אַרְצֵי** = föld; b) ha magánhangzós ragnak hozzájárulásával a szótag nyílt lesz. Pl. **תּוֹרַת**-ből lesz **תּוֹרָתִי** = az én tanításom.

4. §. A hangsúlyos szótagot megelőző mozgó svá Kámecczé vagy Czérévé változik; de újra svá lesz a Kámeccz vagy Czéré, ha az utána következő szótag hangsúlyát vesztette. Pl. **דְּבַר**-ből lesz **דְּבָר** = a szó, **דְּבָרִים** = szavak; **יָקוּם** = ő felkel, (**יָקוּם** helyett); (**לֵבֵב** helyett) **לֵבָב** a sziv és viszont **לְבַבּוֹת** = a szívek; (**יֹשֵׁב** helyett) **יֹשְׁבֵי** = ő lakott és viszont **יֹשְׁבֵיהֶם** = ti laktatok; **גָּדוֹל** = nagy; **גָּדוֹלָה** = nagy.

5. §. Az utolsó szótag magánhangzója Svá-vá lesz, ha a szóhoz hangsúlyos magánhangzós rag járul. Pl. **עוֹלָם** = világ; **עוֹלָמִי**; **אוֹיֵב** = ellenség; **אוֹיְבֵי** = ellenségeim; **אָכַל** = ő evett; (hn.) **אָכְלָה** = ő evett; (nn.) **אָכְלוּ** = ők ettek. **תּוֹכַר** = te emlékezel; **תּוֹכְרֵי** = te emlékezel; (nn.) **תּוֹכְרוּ** = ti emlékeztek.

6. §. Változatlanok azon magánhangzók a) melyekkel nyugvó betű jár; Pl. **עִיר** = város; **קָדוֹשׁ** = szent; b) melyek pótlónyújtás folytán keletkeztek (L. VI. 6. §.) c) melyek dágessel erősített szótagban állanak pl. **עַמּוּד** = oszlop és d) végül melyek zárt hangsúlytalan szótagban vannak. Pl. **מִגְדָּל** = torony.

7. §. Uj magánhangzók keletkeznek a) Kámeccz vagy Czéré-vé leszzen gyakran a mozgó svá hangsúlyos szótag előtt: Pl. **מְבוֹא** helyett **מְבוֹא** = bemenet; (L. X. 4. §.) b) A szó végén két svá közül az első Szegol, illetve Páttach vagy Chirik lesz. (L. V. 5. §.) Azon szavakat melyeknél ez jelentkezik: Szegolos szavaknak nevezzük. Ezen uj magánhangzók neve: euphonicus magánhangzó, melyek újra svá-vá lesznek, mihelyt rag hozzájárulásával a hangsúly helyet cserél; c) Két egyszerű svá közül a szó elején az első Chirik lesz; d) Ha a második svá összetett svá, akkor az első az utóbbinak magánhangzójává leszzen. (L. V. 4. §.) Pl. (**וְאֵנוּשׁ** helyett) **וְאֵנוּשׁ** = és a férfi.

B) Alaktan.

XI. Az igékről általában.

1. §. Az igeragozás kiterjed a cselekvés folyamatára, a személyek cselekvő és szenvedő állapotára, a cselekvés módjára és nemére, illetve a törzsalakok képzésére.

2. §. Az igeragozás előragok (praefixa) és utóragok (suffixa) által történik; csupán csak az ige neveit, a törzsalakokat fejezzük ki igeképzéssel.

3. §. Az ige legegyszerűbb alakja az egyszerű cselekvő alak perfectuma egyes számú harmadik személyének himnemű alakja, és szabály szerint három mássalhangzóból áll; ez az ige töve (שָׁרַשׁ). A פָּעַל (ő tett) régebben felvett paradigma szerint a tő első mássalhangzójának neve פֿ (Pé); a másodiké ע (Ájin); a harmadiké ל (Lamed). Pl. Pé-Nun oly ige, melynek első mássalhangzója Nun. — עֵ עֵ (ajin-ajin) oly igé, melynek szóvégi mássalhangzója a szóközéppel egyenlő (kettőzött tövü).

4. §. Az ige tövének magánhangzói az első tőbetü alatt Ká-mecz, a második tőbetü alatt Pattach, ritkán Chólem vagy Czeré. A hangsúly a második szótagon van (L. X. 4. §.) Pl. קָצַר = ő vágott; קָצַר = rövid volt; קָטַן = kicsiny volt.

XII. A cselekvés folyamata.

1. §. A héber igealakokban nem annyira a cselekvés ideje, mint inkább a cselekvés folyamata van kifejezve. Két ily folyamatot különböztetünk meg: a) Befejezett cselekvést (Perfectum עָבַר) és be nem fejezett vagy folyó cselekvést (Imperfectum עָתִיד).

2. §. A cselekvő személyt (az alanyt) jelölő ragok személyragok. A perfectum személyragjai utóragok, az imperfectum előragok. Ezen személyragoknak a harmadik és második személyben úgy az egyes, mint a többes számban két alakjuk van: himnemű és nőnemű alakjuk; kivétel a perfectum többes számú harmadik személye, melynek mindkét nemre csak egy alakja van. A személyragok a következők:

Befejezett cselekvés.
(Perfectum)

Folyó cselekvés.
(Imperfectum)

1. sz. תִּי —	נִי —	1. sz. — אֵ	— יֵ
hn תָּ —	תָּם —	hn — תָּ	תָּ — יֵ
2. sz. nn תִּי —	תִּנִּי —	2. sz. nn יֵ תָּ	תָּ — יֵ
Egyes szám.	Többes szám.	Egyes szám.	Többes szám.
3. sz. hn —	יֵ —	hn — יֵ	hn יֵ — יֵ
nn תִּי —	יֵ —	3. sz. nn — תָּ	nn תִּי — יֵ

3. §. Ezen ragok közül hangsúlyosak תָּ (Perf. E. 3. nn.) יֵ (Perf. T. 3; és Imperf. 2. és 3. hn.) יֵ (Imperf. E. 2. nn.) תָּ — és תִּנִּי (Perf. T. 2. hn. és nn.); a többi hangsúlytalan.

4. §. A magánhangzós utóragok előtt az ige második tőbetűjének magánhangzója Svá-ra változik. (L. X. 5. §.) Pl. מָלַךְ = ő uralkodott; מָלְכוּ = ők uralkodtak; תִּמְלִכוּ = ti uralkodtok.

5. §. A תָּם — és תִּנִּי utóragok hozzájárulásával az első tőbetű Kámez magánhangzója svá-ra változik. (L. X. 4. §.) Pl. מָלְכַתֶּם = ti uralkodtatok; אָהַב = ő szeretett; אָהַבְתֶּם = ti szerettetek. (L. V. 3. §.)

XIII. Az ige törzsalakjai (genera verbi בְּנֵינִים).

1. §. Az ige nék hét törzsalakja van 1) Kal קָל 2) Nifal נִפְעַל 3) Piél פִּעַל 4) Pual פֻּעַל 5) Hifil הִפְעִיל 6) Hofal הִפְעַל 7) Hithpael הִתְפַּעַל.

A Kal, Piél és Hifil activumok; az ezeknek megfelelő passivumok: a Nifal, Pual és Hofal; a mediális alak rendszeren a Nifal által fejeztetik ki; A Hithpael mindig magára visszaterő ige.

Vannak igeik, melyek Kal-alakjukban benhatók és a Piél vagy Hifilben lesznek csak áthatókká. Sőt előfordul, hogy egyes igeik, melyek a Kal és Piélben nem léteznek, még a Hifilben is benhatók. Pl. הִלְבִּינוּ = fehéredtek; יִאֲדִימוּ = vörösödtek

Alig van ige, melynek mind a 7 törzsalakja megvolna.

2. §. A Kal az ige egyszerű alakja, jelentésére nézve vagy átható vagy nem átható. (L. XI. 4. §.)

A Kal imperfectumának személyragjai Chiriket kapnak, csak az **ן** kap Szegolt. (L. V. 4. §.) Pl. (תִּשְׁמֹר helyett) תִּשְׁמֹר = te őrzöd; אֶשְׁמֹר = én őrzöm.

3. §. Nifal a kalnak passivuma, néha mediuma.

Jellemzője a perfectumnak a **ן** képző, mely a szó elé járul. Pl. קָתַב = ő irt; נִקְתַּב = iratott. Az imperfectumban a szókezdő betű dágest kap. (Mivel a Nun hasonul vele L. VIII. 3. §.) és magánhangzója kámez. A személyragok magánhangzói mint a kalban. Pl. יִקְתַּב = iratik.

4. §. A Piel és Pual az ige cselekvésének fokozódását vagy gyakoriságát fejezik ki (verba intensiva, iterativa). Pl. שָׁבַר = tört; שָׁבַר = zúzott.

Jellemzőjük a tő mássalhangzójának a kettőztetése. (D á g e s vagy megfelelő p ó t l ó n y u j t á s). Az első tőbetű magánhangzója a Piel perfectumában Chirik, az imperfectumban Pattach, a Pual mindkét idejében Kibbucz. A második tőbetű magánhangzója a Pielben Czéré, mely mássalhangzós rag előtt Pattach lesz, magánhangzós rag előtt kiesik. (L. XII. 4. §.) A Pualban a második magánhangzó Pattach. Pl. שָׁבַרְתִּי = zúztam; שָׁבַרוּ = zúztak; שָׁבַרְתִּי = zúztattam.

Az imperfectum személyragjainak svá-ja megmarad. Pl. אֶשָּׁבַר = én zúzok; יִשָּׁבַר = ő zúz; אֶשָּׁבַר = zúzatom.

5. §. Hifil és Hofal műveltető jelentéssel birnak (verba causativa). A hifil jellemzője a **ה** képző, mely a szó elé járul és a második tőbetű után hosszú Chirik (יַ), mely mássalhangzós rag előtt Pattachhá rövidül. A **ה** magánhangzója a perfectumban Chirik. Az imperfectumban a **ה** kiesik és az előragok Pattachot kapnak. (L. VIII. 2. §. *ל*). Pl. מָשַׁל = uralkodott; הִמְשִׁיל = uralkodóvá tett; הִמְשַׁלְתִּי = én uralkodóvá tettem; יִמְשִׁיל = ő uralkodóvá tesz; הִמְשַׁלְתִּי = uralkodóvá tettem; és אֶמְשַׁל = uralkodóvá leszek.

A Hofal jellemzője a **ה**, mely a szó elé járul, a második magánhangzó Pattach. Az imperfectumban az előragok előtt a **ה** kiesik. (L. VIII. 2. §. *ל*).

6. §. A Hithpa el magára visszatérő és a Pielből képeztek. A képzés úgy történik, hogy הִתְהַךְ képző járul eléje, mely-

ből az imperfectumban a ה kiesik. Pl. גָּדַל = felmagasztalt; הִתְגַּדַּל = magasztosnak nyilvánult; יִתְגַּדַּל = ő magasztosnak nyilvánul.

Jegyzet: A ת képző ש צ ס mássalhangzókkal helyetteserél. Pl. הַשְׁמֵרָה-ből שָׁמַר; צ szókezdő mássalhangzó előtt azonkívül a ת, ט-szé leszen. Pl. הַצְטַרְק-ből הִצְטַרְק.

XIV. Az igék tárgyias személyragozása.

1. §. A cselekvés tárgyát, amennyiben az személyes névmással is helyettesíthető, vagy az accusativust jelző אֶת szócska személyragozásával, vagy az ige végéhez járuló tárgyias személyragokkal fejezzük ki. A tárgyias személyragok a következők:

Egyes szám.		Többes szám.	
1. sz.	נִי — engem	1. sz.	נֹנוּ — minket.
2. sz.	הָנִי — {	2. sz.	הָנִי — {
	נְנִי — {		נְנִי — {
3. sz.	הָנִי; הָנִי; הָנִי {	3. sz.	הָנִי — {
	נְנִי; הָנִי; הָנִי {		נְנִי — {

2. §. Ezen személyragok, כֶּם és כֵּן, kivételével mássalhangzón végződő szavakhoz Pattach vagy Czéré segítségével járulnak.

3. §. כֶּם és הָם — hangsúlyosak, a többi hangsúlytalan és a hangsúly mindig közvetlen az előttük levő szótagra esik.

4. §. A tárgyias ragok hozzájárulásával a Kal perfectumának az első tőbetü alatti Kámecze svá-vá lesz, továbbá az imperfectumban a második tőbetü alatti magánhangzója szintén vasvá lesz, vagy megrövidül. Pl. שָׁמַר = ő őrizett; יִשְׁמְרֵנִי = ő őriztett engem; יִשְׁמְרֵנִי = ő megőrizz engem; יִשְׁמְרֵנִי = ő megőrizz téged.

5. A perfectum némely személyragjai is megváltoznak a tárgyias rag hozzájárulásakor és pedig:

הָנִי h. l. ת—P.	שָׁמַרְתִּי = őrizett	נִי	שְׁמַרְתִּי	ő őriztett engem
תָּה h. l. ת—P.	שָׁמַרְתָּ = te őrizted	נִי	שְׁמַרְתִּי	te őriztél engem
תָּה h. l. תִּי—P.	שָׁמַרְתָּ = te őrizted	נִי	שְׁמַרְתִּי	te őriztél engem
תָּם h. l. תֵּי—P.	שָׁמַרְתֶּם = ti őriztetek	נִי	שְׁמַרְתִּי	ti őriztetek engem

XV. Az átváltoztató Vav (vav conversivum).

1. §. A héber nyelv több befejezett cselekvésnek egymás-tánját az első igének perfectumával és a többi rákövetkező igének imperfectumával fejezi ki; viszont, több csak a jövőben égbemenő cselekvés egymásutánjának kifejezésére az első igék imperfectuma után a többi rákövetkező igének perfectumos alakjait használja. Ezen kapcsolat kifejezésére első esetben az imperfectum, második esetben a perfectum Vav-ot kap. Ennek neve átváltoztató Vav (vav conversivum).

2. §. Az átváltoztató Vav imperfectumának magánhangzója Patach és úgy járul a szóhoz mint a névelő a névszók elé. Az átváltoztató Vav a perfectumban úgy járul az igéhez, mint a ו kötőszócska.

XVI. Parancsoló és óhajtó mód.

1. §. A parancsoló módot úgy képezzük, hogy az imperfectum második személyének személyragját elhagyjuk. Csupán a Hifilben és Hithpaelben járul újra a szó elé ה a Hifilben ה képző. (L. XIII. 5. és 6: §.) Pl. תִּשְׁמֵר = te őrzöd; שִׁמְרֵךְ = őrizd.

Pualnak és Hofalnak nincs parancsoló módja.

2. §. Az óhajtó módot úgy képezzük, hogy az imperfectum első személyének végéhez הָאָ ragot függesztünk. Pl. אֶשְׂרֵךְ = én énekelek; אֶשְׂרְךָ = én énekelni akarok; נִשְׂרֵךְ = mi énekelünk; נִשְׂרְךָ = mi énekelni akarunk.

XVII. Az igenevekről.

1. §. Főnévi igenevek (Infinitivi מְקַרֵּר). A főnévi igenév a) az ige határozatlan módját fejezi ki. Ilyenkor megfelel a magyar főnévi igenévnek. Pl. אֲכַל וְשָׂתָה = enni és inni. A fn. igenév ezen alakját független igenévnek mondjuk (Infinitivus absolutus).

b) A független főnévi igenév a szigorított parancsoló módot is helyettesíti. Pl. $\text{זְכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת}$ = Emlékezzél a szombat napjáról.

c) A független főnévi igenév sokszor a cselekvés megerősítésére szolgál. Pl. נבול תבול = elfáradsz (tulajdonképpen: elfáradni elfáradsz); פָּקוּד תִּפְקֹד = megemlékezel. Ha a főnévi igenév szorosabb kapcsolatba lép valamely szóval vagy mondattal függő főnévi igenévnek mondjuk (infinitivus constructus).

2. §. A függő főnévi igenév a magyarban mindig igéből képzett —ás, —és végű főnévvel fordítható, mint ilyen határozói és személyragokat is fölvesz. Pl. פָּקוּד = gondolás (— a valaminek), בִּפְקוּד = gondolásban, בִּפְקוּדָא = gondoláskor, לְפָקוּד = gondolás czéljából, מִפְּקוּד (e. h. מִן־פְּקוּד) = gondolástól.

3. §. Az infinitivus constructust úgy képezhetjük az imperfectum egyesszám első személyéből, hogy a Kalban, Pielben és Pualban egyszerűen elhagyjuk a személyragokat, a Nifalben és Hithpaelban pedig azonfelül הַ a Hifilben הַ és az י־ helyett ׀ pontozás, a Hofalban הַ képzőt teszünk eléje. Pl. פָּקַד igének imperfectumaiból Kal. יִפְקֹד; N. יִפְקֹד; Pi. יִפְקֹד; Pu. יִפְקֹד; Hi. יִפְקֹד; H. יִפְקֹד; Hith. יִתְפַּקֵּד; lesz az Infinitivus constructus; K. פָּקַד; N. הִתְפַּקֵּד; Pi. פָּקַד; Pu. פָּקַד; Hi. הִתְפַּקֵּד; Ho. הִתְפַּקֵּד; Hith. הִתְפַּקֵּד.

4. §. Az infinitivus absolutus abban különbözik az infinitivus constructustól, hogy alakja valamivel nyujtottabb. A második magánhangzó Kalban mindig Chólem. Pl. Kal. פָּקוּד; N. הִתְפַּקֵּד; Pi. פָּקַד; Hi. הִתְפַּקֵּד.

5. §. Melléknévi igenév. (בְּנוֹנִי) Minden törzsalaknak egy melléknévi igeneve van; csupán csak a cselekvő alakoknak van kettő; cselekvő és állapotot jelző: Pl. זָכַר = ő emlékezett. Cselekvő igenév, זָכַר = az emlékező; állapotjelző, זָכוּר = megemlékezve.

Jegyzet. A Kal participiumának magánhangzója Chólem és Czeré, a Nifal participiuma a perfectum 3. személyétől abban különbözik, hogy a második magánhangzója hosszú. Pl. נִשְׁבַּר = eltörött; Part. נִשְׁבַּר = eltört. A Piel, Pual, Hifil, Hofal és Hithpael participiumai úgy képezhetők, hogy az infinitivus elé egy מ képzőt teszünk az illető törzsalakok imperfectumos személyragjainak magánhangzóival. Így lesz:

Pi. מִשְׁבַּר = zuzó; Pu. מִשְׁבַּח = a megdicsért; Hi.

מְקוֹרֵר (e. h. מְהוֹקֵר) = az emlékeztető; Hith. מְתַנְשֵׂא = a kiemelkedő.

6. §. A melléknévi igeneveknek két nemük van: himnemük és nőnemük: A nőnem képzője a szóvégi הָ פָ, vagy תָ פָ = képző: Pl. עוֹמֵר = álló; nőnemben: עוֹמְרָה vagy עוֹמֶרֶת.

7. §. A melléknévi igenevek ragozása olyan mint a névszóké.

XVIII. Az igék fölosztásáról.

1. §. Az igék erősek és gyengék. Az erős igék mássalhangzói változatlanok. A gyenge igék mássalhangzói az igeragozás alkalmával változást szenvednek. (L. VIII. 2. §. és f.)

2. §. Az erős igékhez (שְׁלֵמִים) tartoznak a torokhangú igék is, melyek csak a magánhangzókra nézve mutatnak fel némi a rendestől eltérő sajátságokat. (L. VIII. 1. §.)

3. §. (Gyenge igékhez (הֶקְרִים) tartoznak *a*) azok, melyeknek egyik többetűje gyenge, (L. VIII. 2. §.) *b*) melyeknek egyik tömássalhangzója hasonulás (L. VIII. 3. §.) vagy *c*) összevonás folytán (L. VI. 4. §.) kiesik és végül *d*) oly igék, melyek a felsorolt osztályok többjéhez tartoznak. E szerint az igéknek következő osztályaik vannak:

A) Erős igék. B) Erős igék torokbetűvel (Verba gutturalia). Ez osztályba tartoznak *a*) Pé-gutturalis, *b*) Ajin-gutturalis és *c*) Lamed-gutturalis igék. C) Gyenge igék. Verba quiescentia. Ez osztályba tartoznak *a*) Pé-Alef, *b*) Pé-Jod, *c*) Pé-Váv, *d*) Ajin-Váv, *e*) Lamed-Alef és *f*) Lamed-Hé igék. D) Verba assimilantia. Ez osztályba tartoznak a Pé-Nun igék. E) Verba contracta. Ide tartoznak *a*) az Ajin-Ajin igék és *b*) némely igék melyeknek első vagy harmadik többetűjevész el bizonyos alakokban és végül F) Verba mixta, vegyes gyenge igék.

XIX. A gyenge igék sajátosságairól.

1. §. A Verba quiescentia. Pé-Alef igék ragozása olyan mint a Pé-gutturális igéké, (L. VIII. 1. §.) csupán csak אָמַר = szólott; אָכַל = ő evett; אָבַד = ő elveszett; אָחַז = ő megragadta; אָבַד = ő akart és אָפַח = süttött — igéknél lesz az Alef a Kal imperfectumában Chólem után nyugvó. Pl. אָמַר = én szólok; אָכַל = ő eszik.

2. §. Pé-Jod és Pé-Váv igék- *a)* A Jod a Kal imperfectumában némelyeknél kiesik és akkor az előrag magánhangzója Czéré-vé lesz; másoknál pedig hosszú Chirikben lesz nyugvó (v. ö. VIII, 2. §. c.) Pl. יִשַׁב = ő ült; יֵשֵׁב = ő ül; יִרֵשׁ = ő örökölt; אִירֵשׁ = én öröklök; *b)* A Nifal imperfectumában, az infinitivusban és imperativusban a Jod helyébe Váv lép. (L. VIII. 2. §. c.d.) Pl. יִלְדַּו = ő szült; יִלְדוּ = ő születik; הִלְדוּ = születni. *c)* A Nifal perfectumában a Jod Chólemben; a Hofal ragozásánál Surekben lesz nyugvó. Pl. יָדַע = ismert; נִדְרַע = kitudódott; יִרַד = leszállott; הִנְדַּד = levitetett. *d)* A Hifil mindkét idejében a Jod némelyeknél Chólem után, másoknál hosszú Czéré után lesz quiescens. Pl. יָצַא = kiment; הוֹצִיא = kivezetett; יוֹצִיא = ő kivezet; הִיטִיב = ő jót tett; יִיטִיב = ő jót tesz. (v. ö. VIII. 2. §. c.) *e)* Az imperativusban és infinitivusban a Jod minden kárpótlás nélkül kiesik; utóbbi alakban ת utóragot kap. Pl. דַּע = tudd meg; דַּעַת = tudni; שֶׁבַת = lakni.

Jegyzet: הִלְךָ ige, a Pé-Jod igék szerint ragoztatik: יִלְךְ = ő megy; הוֹלִיךְ = vezetett; לֵךְ = menj; לָכֶת = menni.

3. §. Ajin-Váv és Ajin-Jod igék. *a)* A Váv, illetve a Jod kiesik a Kal perfectumában és particiumában; a Hifil és Hofalban. Pl. קָוַם = felkelni; (v. ö. VIII. 2. §. jegy.) קָם = ő felkelt; קָמַתִּי = én felkeltem; קָם = felkelő; הִקָּם = ő fölkeltette; יָקַם = ő fölkelti. *b)* A Váv a Kal imperfectumában, infinitivusában és imperativusában Surekben lesz nyugvó; a Nifal mindkét idejében pedig Chólemben. Pl. יָקַם = ő felkel; סוּג = elválasztani; Nifal נָסוּג = hátra tért. *c)* A Nifal és Hifil perfectumának ragjait ה segélyével veszik fel. Pl. הִקִּימוֹתִי = én fölkeltettem. *d)* A Piélt és Pualt, illetve a Hithpaelt úgy képezik, hogy a harmadik tőbetűt kettőztetik. Pl. רָם = magas; רִימָם = magasra emelte.

Jegyzet: A Kal és Hifil imperfectumának személyragjai Kámecczet kapnak. (L. X. 7. §.)

4. §. Azon Ajin-Jod vagy Ajin-Váv igék, melyeknek szókezdő betűje א vagy ה nem tartoznak e csoporthoz. A szóközépi betű nem nyugvó. Pl. הָיָה = ő volt; יִהְיֶה = ő lesz.

5 §. Lamed Alef igék. Az Alef hosszú magánhangzóban lesz nyugvó. Ha mássalhangzós rag járul hozzá, akkor a Kal perfectumában Kámecezen, a többi törzsalakokban Czérében lesz nyugvó. Pl. **מָצַאתִי** = ő talált; **מָצַאתִי** = én találtam; **יִמְצְאוּ** = találtatik; **נִמְצַאתִי** = én találtattam.

6. §. A Lamed-Hé igék. (L.VIII. 2.§. b.) a) Mindazon alakokban, melyekhez személyrag nem járul, a Hé nyugvó lesz és pedig a perfectumban Kámece, imperfectumban Szegol és imperativusban Czéré után: Pl. **הָיָה** = ő volt; **יְהִי** = ő lesz; **הָיָה** = légy. b) Magánhangzós személyrag előtt, előtte levő magánhangzójával együtt kiesik. Pl. **הָיוּ** = ők voltak vagy ת (Táv)-vá lesz. Pl. **הָיָה** = ő volt (nn.) c) Mássalhangzós rag előtt a Hé átváltozik Jod-dá, a mely a Kalban, hosszú Chirik után; egyéb törzsalakokban Czéré után; **נָה**-rag előtt pedig Szegol után lesz nyugvó. Pl. **הָיָה** = ő látott; **הָיָה** = én láttam; **וַתְּהַיְיָה** = és lássanak; **נִרְאִיתִי** = látssom. d) Az imperfectumban és imperativusban, valamint egyebütt, ha közvetlenül hozzá tárgyas személyrag járul a Hé előtte levő magánhangzójával kiesik, a midőn vagy az első töbetü Szegolt kap vagy a személyrag rövid magánhangzója hosszú lesz. Pl. **לָלַךְ** = fogságba ment; **וַיִּרְאֵה** = látott; **וַיִּרְאֵה** = és ő látá; **וַיִּרְאֵה** = én megmutatom neked. e) A Lamed-Hé igék infinitivusa a ה elestével ת-**ra** végződik. Pl. **וַיִּרְאֵה** = látni.

7. §. Verba assimilantia. a) E csoporthoz tartoznak a Pé-Nun igék, kivéve azokat, melyeknek második töbetüjük Váv, vagy torokhangzó. 2) **לָקַח** = ő vett.

a) A Nun, illetve a Lamed kiesik, valahányszor alatta nyugvó svá-nak kellene állani, tehát a Kal imperfectumában a Nifal perfectumában, a Hifil és Hofal minden alakjában és akkor a második töbetü Dágést kap. Pl. **נָשָׂא** = ő emelt; **יִשָּׂא** = ő emel; **נָשָׂא** = emelkedett; **נָשָׂא** = lépett; **הִנִּישׁ** = előhozta; **לָקַח** = ő vett; **יִקַּח** = ő vesz.

b) A Kal infinitivusában és imperativusában is kiesik a szókezdő betü. Pl. **קַח** = végy; **קַח** = venni; **נִשׂ** = lépj; **נִשַׁת** = lépni.

7. §. Ajin-Ajin igék. a) A Kal perfectumának két alakja van: teljes és összevont alakja. Az összevont alak Dágessel erősített szótag, mely Dáges akkor iratik ki, ha rag járul a szóhoz. (L. VI. 4. 5. p.) Pl. **סָבַב** = ő megfordult; **סָבַבְתִּי** vagy **סָבַבְתִּי** = én megfordultam.

b) A Nifal, Hifil és Hofalnak összevont alakja van; a Piel, Pual és Hithpael alakja teljes. Pl. Nifal: **נָסַב**; Hifil: **הִסְבִּיב**.

c) A mássalhangzós személyragok **י** (Chólem) segítségével járulnak az összevont alakhoz. Pl. **הִסְבַּבְתִּי**.

d) A Piel, Pual és Hithpael első szótagjának Chólem a magánhangzója. Pl. **סִבַּב**.

8. §. A **ת**-(tav)-val végződő igék harmadik tőbetűje kiesik a perfectum egyes szám első és második és a többeszám második személyében. (L. VI. 5. §. b.)

9. §. A **נ**-Nunnal végződő igék harmadik tőbetűje csak a perfectum többes szám első személyében esik ki, kivéve **נָתַן** igét. Ennek harmadik tőbetűje nemcsak Nunnal hanem Tavval kezdődő személyraggal is hasonul. Pl. **נָתַנְתִּי** = helyett **נָתַתִּי** = én adtam; **נָתַנּוּ** = mi adtunk.

XX. A névszókról. שְׁמוֹת

1. §. A névszók (fő- és melléknevek) általában igékből származnak, leggyakrabban a Kal törzsalakból, ritkábban a Pielből vagy Hifilből. Az átmenetet az igékből a névszókhoz az igenevek képezik. (L. XVII.)

2. §. A névszóképzés vagy 1.) új magánhangzó keletkezése (L. X. 7. §.) vagy 2.) képzők (elől vagy hátul) hozzájárulása által történik. Két mássalhangzóból álló névszók, gyenge Ajin-Nun vagy Ajin-Ajin igékből származtak. Pl. 1.) **דָּבָר** = szó; **מֶלֶךְ** = király; **מָוֶת** = halál; **עֵין** = szem; **פֵּרִי** = gyümölcs; A Jod Lamed-Hé tőnek Hé-jéből lett (III. 4. §.); **גִּבּוֹר** = tolvaj; 2.) **אֶצְבַּע** = ujj; (képző **א**); **תַּלְמִיד** = tanuló (képző **א**); **יְצָהָק** = Izsák (k. **י**); **שֻׁלְחָן** = asztal (k. **ן**); **מַלְכוּת** = királyság (k. **וּת**); **בְּרָכָה** = áldás (k. **ה ה**); **מִמְשָׁלָה** = uralom (k. **ה ה**); **אִם** = anya; **אֶרֶץ** = orr (אָנַף); **בַּת** = leány.

3. §. A névszók ragozása kiterjed a nemre (genus), számra (numerus) Status constructusra és a birtokos személyragozásra.

4. §. Nem (מין). A névszók vagy himnemüek vagy nőnemüek (מין נְרָהָה és מין נָרָה). A mellékneveknek és a participiumoknak két nemük van.

5. §. A himnemü szavaknak nincs különös ismertetőjük. Igen sok nőnemü szónak jellemzője ת — vagy הָ = képző, mely a szó végéhez járul. Pl. בְּרִית = szövetség; מִצְוָה = parancs.

A melléknevek nőnemü képzője mindig הָ =. A participiumoké gyakran תָּ =. A nőnem képzője mindig hangsúlyos. (L. X. 4. és 5. §.) Pl. גָּדוֹל = nagy; גְּדוּלָהּ = nagy (nőnemben); יֹרֵד, יְרֵדָה = leszálló.

6. §. Szám (מספר numerus). Két szám van: egyes és többes szám. מִסְפָּר יָחִיד (n. singularis) és מִסְפָּר רַבִּים (n. pluralis). Azon szavaknak melyek a természetben vagy mesterségben párosan előfordulnak és symmetrikusok: dualis (kettős) alakjuk is van.

A többes szám ragja a himnemben יָ =; a nőnemben יָהּ —; a dualisban יָ =. Sok himnemü szónak többes számu ragja יָהּ —; és viszont sok nőnemü szónak ragja יָ =. Pl. אָב = atya (hn), plur: אֲבוֹת יֹנֵה = galamb (nn), plur: יֹנִים.

7. §. Status constructus (סְמִיכוּת). Két vagy több szónak szorosabb összefüggését (jelzői, birtok, ok és okozati viszony, appositio stb.) mindig a jelzett szó mutatja, mely a jelző előtt áll. Ekkor a jelzett szóról azt mondjuk, hogy függő állapotban: Status constructusban van. A jelző vagy egyéb önálló szó, a mondatban független állapotban: Status absolutusban áll.

Jegyzet. A jelzett szó egybefüggése néha oly szoros, hogy hangsúly tekintetében jelzőjével egy szót képez; ilyenkor Makkef kapcsolja őket össze. (L. VII. 7. §.) Pl. בַּעַל-הַבַּיִת = házi-gazda בֶּן-אָדָם = ember fia; בּוֹרֵא-אֱוִיר = világosság teremtetője; כָּל-הָעָם = az egész nép.

2. Jegyzet: Makkef előtt a Chólem mindig Kámeecz-Chatoffá és a Czeré Szegollá változik. Pl. כָּל = egész; כָּל-הָעָם = az egész nép; בֶּן = fiu; בֶּן-אָדָם = ember fia.

8. §. A Status constructus alakja az egyes számban: a) הָ-
val végződő szavaknál תָ-*ra*; הָ-*val* végződőknel הָ-*re*
végződik; a többieknel b) vagy változatlanok, illetve olyan,
mint a status absolutus vagy c) magánhangzóiban változnak
azaz megrövidülnek. (L. X. 1. b. és 4. §.) Pl. מִצְוָה = parancs;
St. cons. מִצְוֹת; חוּהָ = látó; St. cons. חוּהָ; מֶלֶךְ = király;
St. cons. מֶלֶךְ; עוֹלָם = világ; St. cons. עוֹלָם; נָגִיד = feje-
delem; St. cons. נָגִיד; דְּבַר = szó; St. cons. דְּבַר; לֵבַב =
szív; St. cons. לֵבַב.

A Status constructus alakja a többes számban a) him-
nemű (יםָ-*ra* végződő) szavaknál אֵ — elhagyásával יָ-*re*
végződik; b) nőnemű (תָ-*ra* végződő) szavaknál vagy változat-
lan, azaz olyan mint a Status absolutus vagy csak magán-
hangzóiban változik. Pl. דְּבָרִים = szavak; St. cons. דְּבָרֵי;
(A Chirikre nézve l. V. 4. §.): עוֹלָמִים = világok; St. cons.
עוֹלָמֵי (A Lamed alatti svá-*ra* nézve l. X. 5. §.); חֻקָּה = tör-
vény; St. cons. חֻקֹּת = törvények; St. cons. בְּרָכָה = áldás;
בְּרָכוֹת = áldások; St. cons. בְּרָכוֹת.

10. §. Az Ajin-Jod és Ajin-Váv névszók Status construc-
tusában a Jod, Czérében, a Váv Chólemben lesz nyugvó. (L.
VIII. 2. §. c. jegyzet) Pl. עֵינַי = szem; St. cons. מוֹתַי =
halál; St. cons. מוֹתַי.

11 §. Birtokos személyragozás. A birtokos sze-
mélyragok a névszók végéhez járulnak. A ragok a következők:

Egyes számú névszók személyragjai.

	Egyes szám.	Többes szám.
1 c.	יָ — om, em	נֵי — —unk
2. sz.	hn. דָּ — { —od, ed nn. דְּ — {	2. sz. hn. כֶּם — { — atok, etek nn. כֶּן — {
3. sz.	hn. וְ v. וֹ v. וְוֹ { —ja, je nn. וְ — {	3. sz. hn. הֶם — v. הֵם { —jok, uk nn. הֵן — v. הֵן {

Többes számú névszók személyragjai.

	Egyes szám.	Többes szám.
1 c.	יָ — aim, eim.	1 c. יָנֵי — aink.

		Singularis.			Pluralis.		
2. sz.	hn.	אֵי אֵיד	} — aid, eid	2. sz.	hn.	אֵיְכֶם	} — aitek
	nn.	אֵיִּי =			nn.	אֵיְכֶן =	
3. sz.	hn.	אֵי אֵי	} — ai, ei.	3. sz.	hn.	אֵיהֶם	} — aik, eik.
	nn.	אֵיהֶן =			nn.	אֵיהֶן =	

12. A személyragok közül **אֵי** és **אֵיְכֶן**; **אֵיהֶם** és **אֵיהֶן** illetve **אֵיְכֶם** és **אֵיְכֶן**; **אֵיהֶם** és **אֵיהֶן**; nehéz az az hangsúlyos ragok, a többi könnyű.

13. §. Többes számú himnemű szavaknál a könnyű személyragok a status absolutushoz járulnak (az **אֵי** elhagyásával); e nehéz ragok pedig a Status constructushoz. Pl. **עוֹלָמִים** = világok; St. cons. **עוֹלָמַי**; **עוֹלָמִי** = világaim; **עוֹלָמֶיךָ** = világaidd; **עוֹלָמֵיכֶם** = világaitek.

14. §. Nőnemű szavaknál mindkét számban az összes ragok a status constructushoz járulnak; azonban a status constructus **תֵּ** = ragja a könnyű ragok előtt **תֵּ** -ra változik. Pl. **תּוֹרָה** = tanítás; St. cons. **תּוֹרָתִי**; **תּוֹרָתִי** = az én tanításom; **תּוֹרָתְכֶם** = a ti tanításotok; **בְּרָכָה** = áldás; St. cons. **בְּרַכְתִּי**; **בְּרַכְתִּי** = az én áldásom. Pl. **בְּרַכּוֹתַי**; **בְּרַכּוֹתַי** = az áldásaim. (A chirikre nézve l. V. 4. §.)

XXI. A névszók felosztásáról.

1. §. A névszók a ragozás alkalmával bennök végbemenő változás szerint négy nagy osztályba sorozhatók.

2. §. Első osztály. Az első osztályba tartoznak azon egy vagy több tagu névszók, melyeknek magánhangzói változatlanok. (L. X. 6. §.) Ide tartoznak az összes Hifil participiumok Ajin-Váv és Ajin-Ajin kivételével és Hifil infinitivusok. Pl. **עַד** = tamu; **נָבוֹר** = hős; **מְשַׁחֵת** = pusztító; **הַשְּׁחִית** = pusztítani.

3. §. Második osztály. A második osztályba tartoznak azon egy vagy több tagu névszók, melyeknek magánhangzói változnak. Itt öt csoportot különböztetünk meg.

a) E csoportba tartoznak azon egy tagu szavak, melyeknek záró magánhangzói a személyrag hozzájárulásával megkettőztetnek és ennek folytán hosszú magánhangzójuk meg-

rövidül. (L. X. 1. és XX. 2. §.) Pl. עם = nép; (St. rons. עם pl. (עמים); אם = anya (אמות); חק = törvény (חקים).

b) E csoportba tartoznak azon egytagu szavak, melyeknek magánhangzója változik. Pl. יד = kéz; (St. cons. יד); שם = név; בן = fiu. (L. X. 4. 5. §. V. 4. §)

c) E csoportba tartoznak azon két, vagy több tagu szavak, melyeknek első, illetve utolsó előtti magánhangzója helyébe mozgó svá jön. (L. X. 4. §.) Pl. פקיד = felügyelő (St. cons. פקיד); חסיד = jámbor (St. cons. חסיד); משיח = felkent (St. cons. משיח); זכרון = emlékezet (St. cons. זכרון).

d) E csoportba tartoznak azon két vagy több tagu szavak, melyeknek utolsó magánhangzója Kámech vagy Czéré (torokhang előtt Pattach) megrövidül, sőt svá-vá lesz. (L. X. 1. b. és 5. §.) Ide tartoznak a Kal, Nifal és Piél participiumai. Pl. משפט = ítélet (St. cons. משפט); עולם = világ; אצבע = ujj; מלאך = követ; איב = ellenség; שמר = őrző; משרת = szolga; מזבח = oltár.

e) E csoportba tartoznak azon két tagu szavak, melyeknek mindkét magánhangzója változik. (L. X. 4. és 5. §.) Pl. דבר = szó (St. cons. דבר); זקן = öreg (St. cons. זקן); חכם = böles (St. cons. חכם).

4. §. Harmadik osztály. Ez osztályba tartoznak oly eredetileg egytagu szavak, melyek a 2. és 3-ik töbetü közt Szegolt, vagy ha a mássalhangzók egyike torokhangzó Pattachot kapnak. Ezeket Szegolos névszóknek nevezzük (L. X. 7. §. b.) Ezeknek St. constructusa olyan mint a St. absolutus. A rag hozzájárulásával az eredeti tőalakban jelentkeznek. Pl. מלך (מלך) = király; מלכי = királyom; ספר = könyv (ספר); קדש = szentély (קדש); אין = fül (אין); חלק = osztályrész (חלק); נער = gyermek (נער); גבה = magasság (גבה); ישבת = ülni; ידעת = tudni (ישב) és ידע. Mint a Szegolos névszók ragoztatnak még némely Joddal végződő egytagu szók. (Eredetileg Lamed-Hé tövüek. L. XX. 2. §.) Pl. פרי = gyümölcs. A szegolos szóknak többes száma מלכים = királyok (St. cons. מלכי); ספרים = könyvek (St. cons. ספרי).

5. §. Negyedik osztály. Ez osztályba tartoznak *a*) azon eredetileg egy tagu Ajin-Jod és Ajin-Váv szók, melyek a 2-ik és 3-ik töbetü közé Chiriket, illetve Szegolt vettek fel. A ragozáskor a Jod Czérébébe a Váv Cholemben lesz nyugvó. (L. V. 5. §. X. 7. §. b. XX. 10. §.) Pl. עֵין = szem; מָוֹת = halál.

b) A Lamed-Hé névszók. A Hé a ragozáskor magánhangzóstul elvész. Pl. הָוֶה = látó; שָׂדֶה = mező; פֶּה = száj. (L. VIII. 2. §. b.)

XXII. A nőnemü képzővel bíró névszók felosztásáról.

1. §. הָ־ képzővel ellátott névszók a ragozás alkalmával bennök végbemenő változás szerint három csoportra oszlanak:

a) E csoportba tartoznak azon szavak, a melyek a XX. 14. §-ban a St. cons. magánhangzójáról mondottak tekintetbe vétele mellett sem az egyes, sem a többes számban nem változnak. Pl. בְּלֵהָ = menyasszony; הַקָּהָה = törvény; הַקְּמָה = bölesség; הַתְּדָהָה = dieseret. (L. X. 6. §.)

b) E csoportba tartoznak azon szavak, melyeknek magánhangzói változnak: Pl. שָׁנָה = év (St. cons. שְׁנַת); בְּרָכָה = áldás (St. cons. בְּרִכַת); וְעֵקָה = jajkiáltás (St. cons. וְעֵקַת); אֶרֶמָה = föld (St. cons. אֶרֶמַת); יַעֲצָה = tanács (St. cons. יַעֲצַת).

c) A Szegolos alakok, melyek a többes Nominativusban változtatják magánhangzóikat: Pl. מְלִכָה = királynő; pl. מְלִכּוֹת St. cons. מְלִכּוֹת; הַרְפָּה = szégyen pl. הַרְפּוֹת.

2. §. ת-^havval végződő névszók felosztatnak *a*) ת-^h-re végződőkre: *b*) ית-^h vagy ת-^h-re végződőkre. Pl. גְּבִירַת = urnő; גְּבִירַתִי = urnóm; אִמָּה = hűség; אִמָּתִי = hűségem; גְּלוּגְלַת = koponya (St. cons. változatlan גְּלוּגְלַתִי = az én koponyám); עֲדִינַת = tanúság (St. cons. változatlan עֲדִינַתִי = tanúságom); מְלִכּוֹת = királyság.

3. §. Vannak olyan הָ־-vel végződő szók, melyek az egyes számban ugy ragoztatnak, mint a 2. §. a. alatti ת-^h-vel végződő szók. Pl. מְלָאכָה = munka; St. cons. מְלָאכַת; מְלָאכַתִי = az én munkám; מִשְׁפָּחָה = család; מִשְׁפָּחַתִי = az én családom.

XXIII. Rendhagyó névszók.

1. §. אב = atya; St. cons. אבי; Egyessz. 1.) אבי; 2. m. אביו; 3. m. אביו v. אביו f. אביו; többesz. 2. m. אביו; 3. m. אביו. Többesz. אבות; St. cons. אבות.
2. §. אה = testvér, az egyes számban mint אב. Többesz. אחים; St. cons. אחי; אחיו; אחיה.
3. §. איש = férfi, a többese אנשים; St. cons. אנשי.
4. §. אשה = asszony; St. cons. אשת; אשתי = az én feleségem; a többese נשים; St. cons. נשי.
5. §. בת = leány; בתי = leányom. Többese: בנות; St. cons. בנות.
6. §. אמה = szolgáló. Többese: אמהות; St. cons. אמהות.
7. §. בית = ház. Többese: בתים; St. cons. בתי.
8. §. יום = nap (sol.). Többese: ימים; St. cons. ימי.
9. §. עיר = város. Többese: ערים; St. cons. ערי.
10. §. פה = száj; St. cons. פי; Sg. 1.) פי. 2.) פיה; 3. m. פיהו vagy פיו; f. פיה: Többese פיות.

XXIV. A számnevekről.

A sorszámneveknek 1—10-ig két nemük van; him- és nőneműek. Az ה ו-vel végződő számnevek himnemű névszókhoz, a ragnélküliek nőnemű névszókhoz járulnak.

A sorszámnak táblázata.

Himnemű főnevekhez :		Nőnemű nevekhez járulnak :		
St. abs.	St. cons.	St. abs.	St. cons.	
אחד	אחד	אחת	אחת	Egy
שנים	שני	שתיים	שתי	Kettő
שלושה	שלוש	שלוש	שלוש	Három
ארבעה	ארבעת	ארבע	ארבע	Négy
חמשה	חמשת	חמש	חמש	Öt
ששה	ששת	שש	שש	Hat
שבעה	שבעת	שבע	שבע	Hét
שמונה	שמונת	שמונה	שמונה	Nyolcz

St. abs.	St. cons.	St. abs.	St. cons.	
תשעה	תשעת	תשע	תשע	Kilencz
עשרה	עשרת	עשר	עשר	Tiz

2. §. 11—19-ig himnemü főnevekhez עָשָׂר (tiz), nőnemü főnevekhez עֶשְׂרֵה elé tesszük az 1—9-ig terjedő számokat. Pl. עֶשְׂרֵה שְׁלֹשָׁה = 13 (hn.); שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵה = 13 (nn.); עֶשְׂרִים = 20; שְׁלֹשִׁים = 30; אַרְבָּעִים = 40; חֲמִשִּׁים = 50; שֵׁשִׁים = 60; שִׁבְעִים = 70; שְׁמֹנִים = 80; תִּשְׁעִים = 90; מֵאָה = 100; מֵאָתַיִם = 200; שְׁלֹשׁ מֵאוֹת = 300; אֶלֶף = 1000; אַלְפַּיִם = 2000; רִבְבָּה = 10000.

3. §. A rendszámok: רִאשׁוֹן = első; שֵׁנִי = második; שְׁלִישִׁי = harmadik; רְבִיעִי = negyedik; חֲמִשִּׁי = ötödik; שֵׁשִׁי = hatodik; שִׁבְעִי = hetedik; שְׁמֹנִי = nyolczadik; תִּשְׁעִי = kilenczedik; עֲשָׂרִי = tizedik.

Tizen felüli rendszámok helyett sorszámokat használunk Pl. בַּחֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵי יוֹם = a tizenötödik napon.

XXV. A névmásokról.

1. §. A személyes névmásoknak a második és harmadik személyben úgy az egyes mint a többes számban két nemük van him- és nőnemük. Csak az első személynek van a him- és nőnemre egy alakja.

A személyes névmás alakjai.

Egyes szám.		Többes szám.	
1. sz.	אֲנִי v. אֲנִי = én.	1. sz.	אֲנַחְנֵנוּ és אֲנֵנוּ = mi
2. sz.	hn. אַתָּה	2. sz.	hn. אַתֶּם
	nn. אַתָּ		nn. אַתֶּן
3. sz.	hn. הוּא	3. sz.	hn. הֵם v. הֵמָּה
	nn. הֵיא		nn. הֵן v. הֵנָּה

2. §. mutató névmás egyessz. hn. זֶה = ez; nn. זֵאת = ez; אֵלֶּה = ezek.

3. §. A visszavivő névmásnak אֲשֶׁר = a ki, a mi, alany- és tárgyesetben, úgy az egyes mint a többes számnak egy közös alakja van. אֲשֶׁר לִי = én a kinek; אֲשֶׁר בִּי = én a kiben;

אֲשֶׁר = a hol; **לְאִשֶּׁר** = annak a ki; **בְּאִשֶּׁר** = abban a ki; **מֵאִשֶּׁר** = attól a ki.

Jegyzet. **אֲשֶׁר** visszavívó névmás es a hozzátartozó viszonyzó soha nem áll közvetlenül egymás mellett. Pl. **אֲשֶׁר הוּא שָׁם** = a hol ő van; **אֲשֶׁר הָיָה שָׁם** = a hol ő volt. Olyan mint a magyarban a mégsem. Még ő sem, még ott sem volt.

Az **אֲשֶׁר** gyakran **שֶׁ**-vé rövidül, a mikor a szó elé járul.

4. §. A kérdő névmás **מִי** = kicsoda; **מָה** = micsoda; gutturális hangzó betű előtt **מָה**; Pl. **מָה אָנוּשׁ** = mi az ember? Kámecczel ellátott torokhangzó előtt **מָה**; Pl. **מָה עָשִׂיתִי** = mit tettem.

מָה után következő szó kezdő betűje dágest kap: Pl. **מָה-לְךָ** = mi bajod.

XXVI. A névelőről.

1. §. A névelő **הַ** a szó elé járul, azonfelül a szókezdő mássalhangzó megkettőztetik. Pl. **הַשָּׁמֶשׁ** = a nap. Elmarad a kettőztetés, ha a szókezdő mássalhangzó **הַ** vagy **הַ**, mely alatt nincs hosszú Kámecc. Pl. **הַהַיּוֹד** = a fenség; **הַחֹדֶשׁ** = a hónap; **הַחֶכְמָה** = a bölcsesség.

2. §. A **הַ** névelő **א** **ע** és **ר** előtt **הַ** lesz (L. VI. 6. §. és jegyzet). Pl. **הָאִישׁ** = a férfi; **הָרֶעַ** = a rossz; **הָעָם** = a nép; **הַ** és **עַ** előtt több tagu szavakban, **הַ** és hosszú kámecces **הַ** előtt pedig **הַ**. Pl. **הַהַרְיִים** = a hegyek; **הָעוֹן** = a bűn; **הַחֶכְמָה** = bölcs; **הַחֶלְי** = a betegség.

3. §. A **הַ** névelő kiesik, ha elébe svás betű járul mint rag, (előljáró ragok: **בַּ** **בְּ** és **לְ**) a midőn magánhangzóját a rag kapja meg. Pl. **הַיּוֹם** = a nap; **בַּיּוֹם**, (e. h. **בְּהַיּוֹם**) = az napon. (L. VIII. 2. §. b. b.)

XXVII. A kötőszócskákról.

1. **וַ** (= és) kötőszócskát a szó elé függesztjük. **בַּ** **בְּ** és **לְ** valamint egyszerű svás-s betű előtt **וַ**-t irunk, a mely magában

is szótagot alkot. Pl. וְ-בְכֹל = és mindenben; וְ-לִלְמֹד = és hogy megtanulja.

2. §. Ikerszavakban hangsúlyos szótag előtt a kötőszó ׀ lesz. Pl. יוֹם וְלַיְלָה = éjjel nappal. וְעַ וְנָדָר = hontalan és kőbor.

XXVIII. A kérdő Hé és az irányragról.

1. §. A kérdő szóeska ה (vajjon) a szó elé járul. Pl. הַשְׁלוֹם = vajjon van-e béke. A ה helyett ה־t irunk torokhangzó és svá-s betű előtt, a mikor a szókezdő mássalhangzó megkettőztetik; és ה־t kámezes torokhangzó előtt. Pl. הַאֲתָה = vajjon te vagy-e; הַלְבֵן = vajjon a fiunak; הַאֲנֹכִי = vajjon én-e?

2. §. Az irány jelölésére a szó végéhez ה־ járul, ez a nőnemű képzővel ellentétben hangsúlytalan. Pl. הַיַּיִן = utca; הַהַיָּצֵה = az utczára.

XXIX. A praepositiókról és némely határozókról.

1. §. Az előljárók kétfélék: a) olyanok, melyek mint előragok a szó elé járulnak (viszonyrag); b) olyanok, melyek önállóan állanak a szó előtt (viszonyszók).

2. §. Az előljáró ragok: בַּ = ban, ben, לְ = nak, nek, מִ = mint. Az önálló előljárók: מִן = tól, től, אֶל = hoz, hez, עַל = on, ön, עִם = val, vel, אֶת = val, vel, אִתְּךָ = mellett, אַחֲרַיִם = után, mögött, לְפָנַיִם = előtt, נֶגְדְךָ = szemben, תַּחַת = alatt, בֵּין = között, לְמַעַן = végett, אַחֲרַיִם = után.

3. §. Az előljáró ragok Chiriket kapnak, ha svá-s betű elé járulnak, összetett svá-val kezdődő betű előtt pedig ennek magánhangzóját veszik fel, névelős szó elé pedig úgy járulnak, hogy a névelő ה kiestével ennek magánhangzóját veszik fel. (X. 7. §. c. és d.) (VIII. 2. §. b. XXVI. §. 3.) Pl. (e. h. לְכָבוֹד) לְכָבוֹד = dicsőségül; (e. h. לְעִמּוֹד) לְעִמּוֹד = hogy megálljon; (e. h. בְּאֶרֶץ) בְּאֶרֶץ = a földön.

4. §. מִן (tól, től) praepositió gyakran a szó végi N u'n elhagyásával járul a szóhoz mint előrag s ilyenkor a szókezdő betű

dágest kap, torokhangzó betű előtt a viszonyrag pótlónyujtást kap. (L.VIII. 3. §. VIII. 1. §. a.) Pl. (e. h. מִשְׁמַיִם (מִן שָׁמַיִם) = az égből; (e. h. מִן רְחוֹק) = a távolból.

5. §. A tárgyeset jelölésére, névelővel vagy jelzővel közelebb meghatározott névszók elé אַת tárgyesetet jelző szócskát szoktunk tenni. Pl. אַת הָאָדָם = az embert.

6. §. Ugy a praepositionalis előragok, mint az önálló előjárók valamint az אַת tárgyesetet jelző szócska is személyragokat vesznek fel; némelyek egyes számú, mások csak többes számú személyragokat, (L. a táblázatot.)

XXX. A határozó, kötő és indulatszócskákról.

1. §. Egyes gyakrabban előforduló határozók. לֹא = nem; אַל = ne; אֵין (st. cons. אֵין) = semmi, nem; בְּלִי = nélkül; אִמָּנָם = valóban; חֵין חֵין (חֵין = kegy) = ingyen; רִיקָם = hiába; עוֹד = még egyszer, tovább; רַק = csak; יוֹמָם = nappal; הַיּוֹם = ma; עַתָּה = most; פֶּתָאָם = azonnal; מְהֵרָה = esak-hamar; הַמּוֹל = tegnap; מָחָר = holnap; אֵיהָ = hol? אֵיךְ = hol vagy? אֵי = hol van ő? אֵיךְ = hogyan? אֵיכָה = hogyan? אָנָּה = merre? מָתַי = mikor? עַד-מָתַי = meddig? כַּמָּה = mennyi; שָׁם = ott; לְבַד = egyedül; רַבָּה, רַבָּה = nagyon; סָבִיב = köröskörül; אָז = akkor; כֵּן = így; אַךְ = csak.

2. §. Kötőszócskák: אוּ = vagy; אִם = ha; כִּי = hogy, mert; כִּי אִם = mert ha, hanem; אֲוִלִי = talán, פֶּן = nehogy; אַף = is; גַּם = is, sőt; עִקְבֵּי = mivel; בְּטֶרֶם = mielőtt; יַעַן = mivelhogy; אַחֲרֵי אֵיךְ = miután.

3. §. Indulatszócskák: הֵוֵי = jaj; הֵן = vagy הֵנָּה = ime; הֵבָה = nossza; חֲלִילָה = távol legyen; בִּי = kérem! גָּא = ugyan.

4. §. A határozó szócskák közül אֵין, לְבַד, סָבִיב; az indulat szócskák közül הֵנָּה szintén vesznek fel birtokos ragokat. Pl. אֵינִי = én nem; לְבַדִּי = én egyedül; הֵנִי = ime én.

c)

PARADIGMA TÁBLÁZATOK.

Rendes igék

		Kal		Nifal		Piél		Pu-
		Egyesz.	Többesz.	Egyesz.	Többesz.	Egyesz.	Többesz.	Egyesz.
Perfectum עָבַר	1	קָטַלְתִּי	קָטַלְנוּ	נִקְטַלְתִּי	נִקְטַלְנוּ	קָטַלְתִּי	קָטַלְנוּ	קָטַלְתִּי
	2 hn.	קָטַלְתָּ	קָטַלְתֶּם	נִקְטַלְתָּ	נִקְטַלְתֶּם	קָטַלְתָּ	קָטַלְתֶּם	קָטַלְתָּ
	2 nn.	קָטַלְתְּ	קָטַלְתֶּן	נִקְטַלְתְּ	נִקְטַלְתֶּן	קָטַלְתְּ	קָטַלְתֶּן	קָטַלְתְּ
	3 hn.	קָטַל	קָטַלוּ	נִקְטַל	נִקְטַלוּ	קָטַל	קָטַלוּ	קָטַל
	3 nn.	קָטַלְהֶם		נִקְטַלְהֶם		קָטַלְהֶם		קָטַלְהֶם
Imperfectum עָוֵי	1	אֶקְטַל	נִקְטַל	אֶקְטַל	נִקְטַל	אֶקְטַל	נִקְטַל	אֶקְטַל
	2 hn.	תִּקְטַל	תִּקְטַלוּ	תִּקְטַל	תִּקְטַלוּ	תִּקְטַל	תִּקְטַלוּ	תִּקְטַל
	2 nn.	תִּקְטַלִּי	תִּקְטַלְנָה	תִּקְטַלִּי	תִּקְטַלְנָה	תִּקְטַלִּי	תִּקְטַלְנָה	תִּקְטַלִּי
	3 hn.	יִקְטַל	יִקְטַלוּ	יִקְטַל	יִקְטַלוּ	יִקְטַל	יִקְטַלוּ	יִקְטַל
	3 nn.	תִּקְטַלְהֶם	תִּקְטַלְנָה	תִּקְטַלְהֶם	תִּקְטַלְנָה	תִּקְטַלְהֶם	תִּקְטַלְנָה	תִּקְטַלְהֶם
Imperativus עָוֵי	2 hn.	קְטַל	קְטַלוּ	הִקְטַל	הִקְטַלוּ	קְטַל	קְטַלוּ	hiányzik
	2 nn.	קְטַלִּי	קְטַלְנָה	הִקְטַלִּי	הִקְטַלְנָה	קְטַלִּי	קְטַלְנָה	hiányzik
Inf. abs. מְקוֹר-	קְטַל cons.		קְטַל cons.		הִקְטַל v. הִקְטַל		abs. קְטַל	קְטַל
	קְטַל		קְטַל		הִקְטַל		abs. קְטַל	קְטַל
Part.act. בְּנוֹנִי	קְטַל		קְטַל		נִקְטַל		מְקַטַּל	מְקַטַּל
	קְטַל		קְטַל		נִקְטַל		מְקַטַּל	מְקַטַּל

קָבַד = nehéz volt. Kal perfectum Egyesz. 1) קָבַדְתִּי többesz. קָבַדְנוּ Egyesz. 2 hn. קָבַדְתָּ nn. קָבַדְתֶּם többesz. קָבַדְתֶּם nn. קָבַדְתְּ Egyesz. 3 m. קָבַד nn. קָבַדְהֶם Többesz. קָבַדוּ. — Imperfectum. Egyesz. 3. יִקְבַּד Többesz. 3) יִקְבַּדוּ stb. — Imperativus Egyesz. קְבַד; Többesz. קְבַדוּ; hiányzik. Infinitivus קְבֹוד Participium קָבֵד.

Verba-gutturalia: Ajin-gutturalis נאָל ם megszabditott.

K a i		N i f a i		P i é i		P u a i		H i t h p a e l	
Egyessz. Többessz.		Egyessz. Többessz.		Egyessz. Többessz.		Egyessz. Többessz.		Egyessz. Többessz.	
Perfectum	1. נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי
	2.hn. נִאָלְתָּ	נִאָלְתָּ	נִאָלְתָּ	נִאָלְתָּ	נִאָלְתָּ	נִאָלְתָּ	נִאָלְתָּ	נִאָלְתָּ	נִאָלְתָּ
	2.nn. נִאָלְתֶּן	נִאָלְתֶּן	נִאָלְתֶּן	נִאָלְתֶּן	נִאָלְתֶּן	נִאָלְתֶּן	נִאָלְתֶּן	נִאָלְתֶּן	נִאָלְתֶּן
	3.hn. נִאָלְתָּ	נִאָלְתָּ	נִאָלְתָּ	נִאָלְתָּ	נִאָלְתָּ	נִאָלְתָּ	נִאָלְתָּ	נִאָלְתָּ	נִאָלְתָּ
	3.nn. נִאָלְתֶּם	נִאָלְתֶּם	נִאָלְתֶּם	נִאָלְתֶּם	נִאָלְתֶּם	נִאָלְתֶּם	נִאָלְתֶּם	נִאָלְתֶּם	נִאָלְתֶּם

Imperfectum	1. אִנְאָל	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי
	2.hn. תִּנְאָלְךָ	תִּנְאָלְךָ	תִּנְאָלְךָ	תִּנְאָלְךָ	תִּנְאָלְךָ	תִּנְאָלְךָ	תִּנְאָלְךָ	תִּנְאָלְךָ	תִּנְאָלְךָ
	2.nn. תִּנְאָלְכֶם	תִּנְאָלְכֶם	תִּנְאָלְכֶם	תִּנְאָלְכֶם	תִּנְאָלְכֶם	תִּנְאָלְכֶם	תִּנְאָלְכֶם	תִּנְאָלְכֶם	תִּנְאָלְכֶם
	3.hn. יִנְאָלְךָ	יִנְאָלְךָ	יִנְאָלְךָ	יִנְאָלְךָ	יִנְאָלְךָ	יִנְאָלְךָ	יִנְאָלְךָ	יִנְאָלְךָ	יִנְאָלְךָ
	3.nn. תִּנְאָלְכֶם	תִּנְאָלְכֶם	תִּנְאָלְכֶם	תִּנְאָלְכֶם	תִּנְאָלְכֶם	תִּנְאָלְכֶם	תִּנְאָלְכֶם	תִּנְאָלְכֶם	תִּנְאָלְכֶם

Imperat.	2.hn. אִנְאָל	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי	נִאָלְתִּי
	2.nn. אִנְאָלְךָ	תִּנְאָלְךָ	תִּנְאָלְךָ	תִּנְאָלְךָ	תִּנְאָלְךָ	תִּנְאָלְךָ	תִּנְאָלְךָ	תִּנְאָלְךָ	תִּנְאָלְךָ
Inf. ab. אִנְאָלְךָ cons: אִנְאָל		ab. אִנְאָלְךָ cons. אִנְאָל		ab. אִנְאָלְךָ cons. אִנְאָל		ab. אִנְאָלְךָ cons. אִנְאָל		ab. אִנְאָלְךָ cons. אִנְאָל	
Part. act. אִנְאָלְךָ all.j. אִנְאָלְךָ		נִאָלְתִּי		נִאָלְתִּי		נִאָלְתִּי		נִאָלְתִּי	

Jegyzet: 1) אִנְאָל — dicséret; Piél: Perf. אִנְאָלְךָ; Imperf. אִנְאָלְךָ; Part. אִנְאָלְךָ; Imperf. אִנְאָלְךָ; Imperf. אִנְאָלְךָ.
 Pual: Perf. אִנְאָלְךָ; Imperf. אִנְאָלְךָ; Part. אִנְאָלְךָ; Imperf. אִנְאָלְךָ; Imperf. אִנְאָלְךָ.
 2) Az Ajin gutturalis imél Hifil és Hothelion nem mutatkozik.

Verba gutturalia. Lamed gutturalis. קלף = Küldöht.

		K a I		N i f a I		P i e I		H i f i I		H i t h p a e I	
		Egyessz.	Többsesz.	Egyessz.	Többsesz.	Egyessz.	Többsesz.	Egyessz.	Többsesz.	Egyessz.	Többsesz.
Imperfectum	1. קלף	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין
	2. חן. קלף	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין
	3. חן. קלף	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין
Perfectum	3. חן. קלף	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין
	2. חן. קלף	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין
	1. קלף	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין
Inf. abs. קלף cons. קלף		קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין
Part. act. קלף all. j. קלפין		קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין	קלף	קלפין

Verba quiescentia. Pé-Jod és Pé-Váv. יָשַׁב = ult. יָשַׁב = j6 volt.

K a i
Egyessz. Többessz.

1.	rendesen	יָשַׁב
2.hn.	rendesen	יָשַׁב
2.nn.	rendesen	יָשַׁב
3.hn.	יָשַׁב	יָשַׁב
3.nn.	יָשַׁבו	יָשַׁבו

N i f a l
Egyessz. Többessz.

rendesen	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ
rendesen	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ
נִישַׁב	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ
נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ

H o f a l
Egyessz. Többessz.

הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ
הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ
הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ
הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ

1.	יָשַׁב	יָשַׁב	יָשַׁב
2.hn.	יָשַׁב	יָשַׁב	יָשַׁב
2.nn.	יָשַׁב	יָשַׁב	יָשַׁב
3.hn.	יָשַׁב	יָשַׁב	יָשַׁב
3.nn.	יָשַׁבו	יָשַׁבו	יָשַׁבו

נִישַׁב	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ
נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ
נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ
נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ

נִישַׁב	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ
נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ
נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ
נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ	נִישַׁבְנוּ

2.hn.	שָׁב	שָׁבוּ
2.nn.	שָׁבוּ	שָׁבוּ

הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ
הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ

הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ
הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ

Inf. abs.	יָשַׁב constr.	יָשַׁב
Part. act.	יָשַׁב all. j.	יָשַׁב

הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ
הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ

הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ
הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ	הִישַׁבְנוּ

לְבַיְתָּא יָשַׁבְנוּ = 6 ment. Kal perfectum többessz. 2) יָשַׁבְנוּ Imperfectum 3) יָשַׁבְנוּ Imperativus stb. Imperat. Hifl perfectum 2) יָשַׁבְנוּ 3) יָשַׁבְנוּ 3) יָשַׁבְנוּ = 6 vezetett. Imperfectum יָשַׁבְנוּ = 6 tudott. Kal imperf. stb. Imperat. Hifl perfectum 2) יָשַׁבְנוּ 3) יָשַׁבְנוּ 3) יָשַׁבְנוּ = tudatta. Hithpael יָשַׁבְנוּ.

Verba quiescentia. Ajin-

קום = fölkelni;

		K a l		Nifal		P i.	
		Egyessz.	Többesz.	Egyessz.	Többesz.	Egyessz.	
Perfectum	1.	קָמַתִּי	קָמְנוּ	נִקְמֹתִי	נִקְמוּנוּ	קֹמַמְתִּי	קִימְתִּי
	2. hn.	קָמַתָּ	קָמַתֶּם	נִקְמֹתָ	נִקְמוּתֶם	קֹמַמְתָּ	קִימְתָּ
	2. nn.	קָמַתְּ	קָמַתְּן	נִקְמֹתַתְּ	נִקְמוּתְתֶן	קֹמַמְתְּ	קִימְתְּ
	3. hn.	קָם	קָמוּ	נִקָּם	נִקְמוּ	קֹמַם	קִיִּם
	3. nn.	קָמָה		נִקְוָה		קֹמָה	קִיָּה
Imperfectum	1.	אֶקֹּם	נִקְוֹם	אֶקָּם	נִקְוֹם	אֶקֹּמֶם	אֶקִּיֵּם
	2. hn.	תִּקְוֹם	תִּקְוֹמוּ	תִּקָּם	תִּקְוֹמוּ	תִּקְוֹמֶם	תִּקִּיֵּם
	2. nn.	תִּקְוֹמִי	תִּקְוֹמֵינָה	תִּקְוֹמִי	תִּקְוֹמֵינָה	תִּקְוֹמֵי	תִּקִּימֵי
	3. hn.	יִקְוֹם	יִקְוֹמוּ	יִקָּם	יִקְוֹמוּ	יִקְוֹמֶם	יִקִּיֵּם
	3. nn.	תִּקְוֹם	תִּקְוֹמֵינָה	תִּקָּם	תִּקְוֹמֵינָה	תִּקְוֹמֶם	תִּקִּיֵּם
Imperativus	2. hn.	קֹמֵם	קֹמוּ	הִקָּם	הִקְוֹמוּ	קֹמֵם	קִיֵּם
	2. nn.	קֹמֵי	קֹמֵינָה	הִקְוֵי	הִקְוֵינָה	קֹמֵי	קִימֵי
Inf. abs.		קֹם cons.		הִקָּם		קֹמֵם	
Part. act.		קָם áll. j.		נִקָּם		נִקְוָם	

מֹת = meghalni. Kal a) perf. Egyessz. 1) מָתִי 2) מָתָּ 3) מָתָה; Többesz. 2) מָתֶם 3) מָתְּן. b) Imperf. Egyessz. 3) מָתִי. c) Imperativus מֹת Infinitivus abs. מֹת const. מֹת Part. מָת. Hifil a) perf. הִמֹּת = megölt. 1) הִמֹּתִי 2) הִמֹּתָ Többesz. 2) הִמֹּתְתֶן Imperf. יִמֹּתֵי stb. Infin. abs. הִמֹּת const. הִמֹּת part. יִמֹּתֵי.

Váv és Ajin Jod,

בוש = szégyelni.

e 1		P u a l		H i f i l		H o f a l	
Többesz.		E.sz.	T.sz.	E.sz.	T.sz.	E.sz.	T.sz.
קוממו	קומני	קוממתי	קוממו	הקומתי	הקומנו	הוקמתי	הוקמנו
קוממם	קומתם	קוממתם	קוממם	הקומתם	הקומתם	הוקמתם	הוקמתם
קוממתן	קומתן	קוממתן	קוממתן	הקומות	הקומותן	הוקמתן	הוקמתן
קוממו	קומי	קומם	קוממו	הקים	הקומי	הוקם	הוקמו
		קוממה		הקומה		הוקמה	
נקומם				אקים	נקים	אוקם	נוקם
תקוממו	stb.	rendesen	rendesen	תקים	תקומי	תוקם	תוקמו
תקוממה				תקומי	תקומה	תוקמי	תוקמה
יקוממו	יקומי	יקומם	יקוממו	יקים	יקומי	יוקם	יוקמו
תקוממה				תקים	תקומה	תוקם	תוקמה
קוממו	קומי	hiányzik		הקים	הקומי	hiányzik	
קוממה	קומה			הקים	הקומה		
קים		hiányzik		ab. הקים cons.	הקים	hiányzik	
מקום		מקומם		מקים		מוקם	

בוש = szégyelni. Kal a) Perfectum E.sz. 1) בשתי 2) בשתם 3) בשתן. Imperf. b) בשו 3) בשתם 2) בשנו 1) בשתן. T.sz. 1) בוש 3) בשתן. 2) בשתי. 3) בשתן. 1) אבוש 2) תבוש 3) יבוש stb.

ריב = perelni. Kal a) Perf. 2) ריבתי vagy ריבותי 3) ריבתי. Imperf. b) ריבתי stb. Infinitivus ריב. Többesz. ריבו vagy ריבוי.

נוח = nyugodni. Kal Perf. נחת, נחתה stb. Imperf. נחת, נחתה. Imperativ נח, נחה. Hifil Perf. נחתי, נחתתי, נחתתי, נחתתי. Imperf. נחת, נחתה. Particip. נחת, נחתה.

Verba quiescentia Ira-

		K a l		N i f a l		P i e l	
		Egyessz.	T.sz.	Egyessz.	Többessz.	E.sz.	Többessz.
Perfectum	1.	מִצַּאתִי	מִצַּאתוֹ	נִמְצַאתִי	נִמְצַאתוֹ	מִצַּאתִי	מִצַּאתוֹ
	2. hn.	מִצַּאתְךָ	מִצַּאתְכֶם	נִמְצַאתְךָ	נִמְצַאתְכֶם	מִצַּאתְךָ	מִצַּאתְכֶם
	2. nn.	מִצַּאתְךָ	מִצַּאתְכֶן	נִמְצַאתְךָ	נִמְצַאתְכֶן	מִצַּאתְךָ	מִצַּאתְכֶן
	3. hn.	מִצַּאתָ	מִצַּאתָ	נִמְצַאתָ	נִמְצַאתָ	מִצַּאתָ	מִצַּאתָ
	3. nn.	מִצַּאתְךָ	מִצַּאתְךָ	נִמְצַאתְךָ	נִמְצַאתְךָ	מִצַּאתְךָ	מִצַּאתְךָ
Imperfectum	1.	אֶמְצֵא	נִמְצֵא	אֶמְצֵא	נִמְצֵא	אֶמְצֵא	נִמְצֵא
	2. hn.	תִּמְצֵא	תִּמְצֵאוּ	תִּמְצֵא	תִּמְצֵאוּ	תִּמְצֵא	תִּמְצֵאוּ
	2. nn.	תִּמְצֵא	תִּמְצֵאנָה	תִּמְצֵא	תִּמְצֵאנָה	תִּמְצֵא	תִּמְצֵאנָה
	3. hn.	יִמְצֵא	יִמְצֵאוּ	יִמְצֵא	יִמְצֵאוּ	יִמְצֵא	יִמְצֵאוּ
	3. nn.	תִּמְצֵא	תִּמְצֵאנָה	תִּמְצֵא	תִּמְצֵאנָה	תִּמְצֵא	תִּמְצֵאנָה
Impera- tivus	2. hn.	צֵא	צֵאוּ	דִּמְצֵא	דִּמְצֵאוּ	צֵא	צֵאוּ
	2. nn.	צֵא	צֵאוּ	דִּמְצֵא	דִּמְצֵאוּ	צֵא	צֵאוּ
Inf. abs.		מִצֹּא	מִצֹּא	abs. נִמְצֵא cons. הִמְצֵא		abs. מִצֹּא cons. מִצֹּא	
Part. act.		מִצֵּא	מִצֵּא	נִמְצֵא		מִצֵּא	

יָצָא (Pé-Jod és Lamed-Alef) = kiment. Kal imperfectum Egyessz. 1) אֵצֵא 2) תֵּצֵא תֵּצֵא 3) יֵצֵא יֵצֵא. Imperativus Egyessz. צֵא צֵא. Többessz. צֵאוּ צֵאוּ. Infinitivus abs. מִצֹּא cons. מִצֹּא. Hifil Perfectum Egyessz. 1) הוֹצַאתִי 2) הוֹצַאתְךָ 3) הוֹצֵא = kivezetett. Többessz. 1) הוֹצֵא 2) הוֹצֵאוּ 3) הוֹצֵאוּ. Imperfectum Egyessz. 3) יוֹצֵא Participium מוֹצֵא Imperativus הוֹצֵא Infinitivus הוֹצֵא. (L. a Pé-Jod igék táblázatát.)

יָרָא = félt. Kal Perfectum 2) יָרַאתְּ stb. Imperfectum יָרֵא Participium יָרֵא. Nifal Perf. יָרַאתְּ יָרַאתְּ Imperf. יָרֵא.

Verba quiescentia Ira-

		K a l		N ifal		P iel	
		Egyessz.	Többessz.	Egyessz.	Többessz.	Egyessz.	Többessz.
Perfectum	1.	גָּלִיתִי	גָּלִינוּ	נִגְלִיתִי	נִגְלִינוּ	גָּלִיתִי	גָּלִינוּ
	2. hn.	גָּלִיתָ	גָּלִיתֶם	נִגְלִיתָ	נִגְלִיתֶם	גָּלִיתָ	גָּלִיתֶם
	2. nn.	גָּלִיתְוּ	גָּלִיתֻם	נִגְלִיתְוּ	נִגְלִיתֻם	גָּלִיתְוּ	גָּלִיתֻם
	3. hn.	גָּלָה	גָּלוּ	נִגְלָה	נִגְלוּ	גָּלָה	גָּלוּ
	3. nn.	גָּלְתָה	גָּלְתֶּם	נִגְלְתָה	נִגְלְתֶּם	גָּלְתָה	גָּלְתֶּם
Imperfectum	1.	אֶגְלֶה	נִגְלֶה	אֶגְלֶה	נִגְלֶה	אֶגְלֶה	נִגְלֶה
	2. hn.	תִּגְלֶה	תִּגְלוּ	תִּגְלֶה	תִּגְלוּ	תִּגְלֶה	תִּגְלוּ
	2. nn.	תִּגְלֵי	תִּגְלֵינָה	תִּגְלֵי	תִּגְלֵינָה	תִּגְלֵי	תִּגְלֵינָה
	3. hn.	יִגְלֶה	יִגְלוּ	יִגְלֶה	יִגְלוּ	יִגְלֶה	יִגְלוּ
	3. nn.	תִּגְלֶה	תִּגְלֵינָה	תִּגְלֶה	תִּגְלֵינָה	תִּגְלֶה	תִּגְלֵינָה
Impera- tivus	3. hn.	גָּלֵה	גָּלוּ	הִגְלֵה	הִגְלוּ	גָּלֵה	גָּלוּ
	3. nn.	גָּלֵי	גָּלֵינָה	הִגְלֵי	הִגְלֵינָה	גָּלֵי	גָּלֵינָה
Inf. abs.		גָּלֵה	גָּלוּת	הִגְלֵה c. גָּלוּת a.		גָּלוּת c. גָּלֵה a.	
Part. act.		גָּלֵה	גָּלוּ j. all.	נִגְלֵה		מִגְלֵה	

עָשָׂה = tett. (Lamed-Hé és Pé-gutturalis) Kal Perfec.
 Többessz. 2) עָשִׂיתֶם Imperf. 3) יַעֲשֶׂה Infinitivus cons. עֲשׂוּת Imperativus
 עָשָׂה Nifal Perfectum נִעְשָׂה Imperf. יַעֲשֶׂה
 הָיָה = o volt. Kal Perf, 2) הָיִיתֶם 3) הָיָה Inf. הָיָה Imperat. הָיָה Inf. הָיָה Imperat.
 Imperfectum יִהְיֶה vagy יִהְיֶה Imperat. הָיָה Inf. הָיָה Imperat.

med-Hé: גלה = felfedett.

Pual		Hifil		Hofal		Hithpael	
E.sz.	T.sz.	E.sz.	T.sz.	E.sz.	T.sz.	E.sz.	T.sz.
גליתני	גלינו	הגליתני	הגלינו	הגליתני	הגלינו	התגליתני	התגלינו
גלית	גליתם	הגלית	הגליתם	הגלית	הגליתם	התגלית	התגליתם
גלית	גליתן	הגלית		הגלית	הגליתן	התגלית	התגליתן
גלה	גלו	הגלה	הגלו	הגלה	הגלו	התגלה	התגלו
גלתה		הגלתה		הגלתה		התגלתה	
		אגלה	נגלה				
		תגלה	תגלו	rendesen	rendesen	rendesen	rendesen
יגלה	יגלו	תגלי	תגלינה	יגלה	יגלו	יתגלה	יתגלו
		יגלה	יגלו				
		תגלה	תגלינה				
hiányzik		הגלה	הגלו	hiányzik		התגלה	התגלו
		הגלי	הגלינה			התגלי	התגלינה
c. גלות		a. הגלה	c. הגלות	a. הגלה	c. הגלות	a. התגלה	c. התגלות
סגלה		מגלה		סגלה		מתגלה	

יָדָה (Pé-Jod és Lamed-Hé.) Hifil Perf. הָדָה = dicsért
 Imperf. הוֹדִי הוֹדִי הוֹדִי Particinium הוֹדֵה
 Hithpael: Perf. הִתְהַדָּה = elismert.

רָאָה = látott. Nifal Imperf. יִרְאָה = látszik. Infi-
 nitivus הִרְאֵה; Hifil Perf. הִרְאָה = mutatott. Imperf. יִרְאָה;
 הִרְאֵה; הִרְאֵה; הִרְאֵה; הִרְאֵה; הִרְאֵה; הִרְאֵה; הִרְאֵה; הִרְאֵה;
 6 mutatta nekem. אֶרְאֶךָ = én mutatok neked.

Verba assimilantia: Pél-

		K a l		N i f a l	
		Egyessz.	Többesz.	Egyessz.	Többesz.
Perfectum	1.	נָשַׁתִּי	נָשַׁנּוּ	נָשַׁתִּי	נָשַׁנּוּ
	2.hn.	נָשַׁתָּ	נָשַׁתֶּם	נָשַׁתָּ	נָשַׁתֶּם
	2.nn.	נָשַׁתְּ	נָשַׁתֶּן	נָשַׁתְּ	נָשַׁתֶּן
	3.hn.	נָשַׁשׁ	נָשַׁשׁוּ	נָשַׁשׁ	נָשַׁשׁוּ
	3.nn.	נָשַׁשָּׂה		נָשַׁשָּׂה	
Imperfectum	1.	אֲנַשׁ	נִשַׁשׁ	אֲנַשׁ	נִנְשַׁשׁ
	2.hn.	תִּנְשַׁשׁ	תִּנְשַׁשׁוּ	תִּנְשַׁשׁ	תִּנְשַׁשׁוּ
	2.nn.	תִּנְשַׁשִּׁי	תִּנְשַׁשְׁנָה	תִּנְשַׁשִּׁי	תִּנְשַׁשְׁנָה
	3.hn.	יִנְשַׁשׁ	יִנְשַׁשׁוּ	יִנְשַׁשׁ	יִנְשַׁשׁוּ
	3.nn.	תִּנְשַׁשׁ	תִּנְשַׁשְׁנָה	תִּנְשַׁשׁ	תִּנְשַׁשְׁנָה
Imperat.	2.hn.	נִשׁ	נִשׁוּ	הִנְשַׁשׁ	הִנְשַׁשׁוּ
	2.nn.	נִשִּׁי	נִשְׁנָה	הִנְשִׁי	הִנְשְׁנָה
Infinitivus abs.		נִשׁ	נִשֵּׁת	הִנְשַׁשׁ	הִנְשַׁשׁוּ
Participium act.		נִשֵּׁת	נִשֵּׁת	נִשֵּׁת	

נָפַל = 6 esett. Imperfectum 3) יָפַל stb. Infin. abs. נָפַל.
 נָשָׂא = 6 emelt. Kal imperf. יִשָּׂא תִשָּׂא אֲשָׂא Imperat. שִׂיא
 Infinitivus const. שָׂאת Nifal Perfectum נָשָׂא = emelke-
 dett. הִשִּׂיא, Hifil Perfectum יִנְשַׁשׁ, Imperf. נִשַּׁשׁ, Hifil Perfectum נִשַּׁשׁוּ stb., Imperf. נִשַּׁשׁוּ, Hifil Perfectum נִשַּׁשׁוּ.

נָמָה = kinyujtotta. Kal Imperf. יִנְמָה Imperativus נִמָּה
 Hifil Perf. הִנְמָה = hajlitott, elferdített. Imperfec. יִנְמָה
 Infinitivus const. הִנְמָת Participium מְנָמָה.

יָבָה Hifil Perfectum הִיבָה = ütött. Imperf. יִבָּה.

Verba contracta Ajin-

K a l

N i f a l

P i é l

	Egyessz.	Többesz.	Egyessz.	Többesz.	Egyessz.	Többesz.
Perfectum	1. סִבְּתִי	סִבְּבֵנוּ	נִסְבֹּתִי	נִסְבֹּנוּ	rendesen	סִבְּבֵנוּ
	2. hn. סִבְּבֹתָ	סִבְּבֹתֶם	נִסְבֹּתִי	נִסְבֹּתֶם		סִבְּבֹתָ
	2. nn. סִבְּבֹתֶיךָ	סִבְּבֹתֵינוּ	נִסְבֹּתִי	נִסְבֹּתֵינוּ	סִבְּבֹתֶיךָ	סִבְּבֹתֵינוּ
	3. hn. סִבְּבֵנִי	סִבְּבֵנוּ	נִסְבֵּנִי	נִסְבֵּנוּ	סִבְּבֵנִי	סִבְּבֵנוּ
	3. nn. סִבְּבֵיךָ	סִבְּבֵנוּ	נִסְבֵּיךָ	נִסְבֵּנוּ	סִבְּבֵיךָ	סִבְּבֵנוּ
Imperfectum	1. אֶסֶב	נִסְבֵּנִי	אֶסֶב	נִסְבֵּנִי	rendesen	rendesen
	2. hn. תִּסְבֵּנִי	תִּסְבֵּנוּ	תִּסְבֵּנִי	תִּסְבֵּנוּ		
	2. nn. תִּסְבֵּיךָ	תִּסְבֵּינִי	תִּסְבֵּיךָ	תִּסְבֵּינִי	תִּסְבֵּיךָ	תִּסְבֵּינִי
	3. hn. יִסְבֵּנִי	יִסְבֵּנוּ	יִסְבֵּנִי	יִסְבֵּנוּ	יִסְבֵּנִי	יִסְבֵּנוּ
	3. nn. יִסְבֵּיךָ	יִסְבֵּינִי	יִסְבֵּיךָ	יִסְבֵּינִי	יִסְבֵּיךָ	יִסְבֵּינִי
Imperat.	2. hn. סֵב	סֵבֵנוּ	הִסֵּב	הִסֵּבֵנוּ	סִבְּבֵנִי	סִבְּבֵנוּ
	2. nn. סֵבִי	סֵבִינִי	הִסֵּבִי	הִסֵּבִינִי	סִבְּבֵיךָ	סִבְּבֵינִי
Inf. abs.	קְבוֹב	קְבוֹב	a. הִפְּוֵב	c. הִפְּוֵב	סִבְּבֵנִי	
Part. act.	מִקְבֵּב	מִקְבֵּב	נִסְבֵּנִי		מִסְבֵּב	

Összevont alak. Kal perfectum. Egyessz. 1) סִבְּתִי, Többesz. 2) סִבְּבֵנוּ 3) סִבְּבֹתָ, סִבְּבֹתֶם, סִבְּבֹתֵינוּ — Imperfectum 1) אֶסֶב, 2) תִּסְבֵּנִי, תִּסְבֵּיךָ, תִּסְבֵּינִי 3) יִסְבֵּנִי, יִסְבֵּנוּ, יִסְבֵּיךָ, יִסְבֵּינִי.

Ajin קכב = körülvonult.

Pual		Hifil		Hofal		Hithpael	
E.sz.	T.sz.	E.sz.	T.sz.	E.sz.	T.sz.	Egyesz.	Többesz.
mint a Piél	mint a Piél	הִסְבֹּתִי הִסְבֹּתָ הִסְבֹּתְךָ הִסְבֵּה הִסְבֵּה	הִסְבֹּנִי הִסְבֹּתֶם הִסְבֵּנוּ הִסְבֵּנוּ	הוֹסְבֹתִי הוֹסְבֹתָ הוֹסְבֹתְךָ הוֹסֵב הוֹסֵב	הוֹסְבֹנִי הוֹסְבֹתֶם הוֹסְבֵנוּ הוֹסְבֵנוּ	הִסְתַּבְּבֹתִי הִסְתַּבְּבֹתָ הִסְתַּבְּבֹתְךָ הִסְתַּבְּבֵה הִסְתַּבְּבֵה	הִסְתַּבְּבֹנִי הִסְתַּבְּבֹתֶם הִסְתַּבְּבֵנוּ הִסְתַּבְּבֵנוּ
mint a Piél		אָסַב תָּסַב תִּסְבֵּי יָסַב תִּסְבֵּב	נָסַב תִּסְבֹּנוּ יָסַבנוּ תִּסְבֵּנוּ	rendesen	rendesen	rendesen	rendesen
hiányzik		הִסְנִי הִסְנֵה	הִסְנִי הִסְנֵה	hiányzik		הִסְתַּנְּבֵב הִסְתַּנְּבֵבוּ	הִסְתַּנְּבֵבוּ הִסְתַּנְּבֵבוּ
סָבַב		הָסַב				הִסְתַּנְּבֵב	
מְסַבֵּב		מָסַב		מוֹסֵב		מִסְתַּנְּבֵב	

Összevont alak: Hifil imperfectum 1) נָסַב, אָסַב 2)

יָסַבוּ, תִּסְבֵּב, יָסַב 3) תִּסְבֵּי.

הִלֵּל = keresztül szúrt. Nifal perf. נָחַל = szentségtelenné tétellett. (profanatus est.) תִּחַל נַחֲלָתָּ stb. Imperf. תִּחַל יַחַל תִּחַלֵּל stb. Infin. הִחַל. Piél: הִלֵּל = szentségtelenített.

מָרַר = keserü volt. Kal perf. מָרַרְתָּ, מָרַרְתָּ stb. Imperfectum תִּמְרֵר, תִּמְרֵר.

N é v s z ó k d e k l i n á t i ó j a .

Első osztály. (L. XXI. 2 p.)

	Egyes sz. névszó	Többes sz. névsz.	Egyes sz. névsz.	Többes sz. névsz.	E. sz. nsz.	T. sz. nsz.
st. abs.	עַר	עָרִים	הַחֹס	הַחֹסִים	חֹסִים	חֹסִים
st cons.	עָר	עָרִי	חֹס	חֹסִי	חֹסִים	חֹסִים
1 sz.	עָרִי	עָרִי	חֹסִים	חֹסִי	חֹסִים	חֹסִים
2 hn.	עָרַי	עָרַי	חֹסִים	חֹסִיךָ	חֹסִיךָ	חֹסִיךָ
2 nn.	עָרַי	עָרַי	חֹסִים	חֹסִיכֶם	חֹסִיכֶם	חֹסִיכֶם
3 hn.	עָרָיו	עָרָיו	חֹסֵי	חֹסֵי	חֹסֵי	חֹסֵי
3 nn.	עָרָה	עָרָה	חֹסֵי	חֹסֵיהֶם	חֹסֵיהֶם	חֹסֵיהֶם

Egyes szám

	Egyes sz. névszó	Többes sz. névsz.	Egyes sz. névsz.	Többes sz. névsz.	E. sz. nsz.	T. sz. nsz.
1 sz.	עָרֵנִי	עָרֵינוּ	חֹסֵנוּ	חֹסֵנוּ	חֹסֵינוּ	חֹסֵינוּ
2 hn.	עָרַנִּים	עָרַנִּים	חֹסֵנוּ	חֹסֵנֶם	חֹסֵנֶם	חֹסֵנֶם
2 nn.	עָרַנִּי	עָרַנִּי	חֹסֵנוּ	חֹסֵנֶן	חֹסֵנֶן	חֹסֵנֶן
3 hn.	עָרַנֵּם	עָרַנֵּם	חֹסֵנוּ	חֹסֵנֶם	חֹסֵנֶם	חֹסֵנֶם
3 nn.	עָרַנִּי	עָרַנִּי	חֹסֵנוּ	חֹסֵנֶן	חֹסֵנֶן	חֹסֵנֶן

Többes szám

Második osztály. a) csoport. (L. XXI. 3 a.)

yes szám	}	St. abs.	עַם	nép	אִם	anya	חֵק	törvény
		St. cons.	עַם		אִם		חֵק	
		könnyű r.	עַמִּי	népem	אִמִּי	anyám	חֻקִּי	törvényem
		nehéz r.	עַמְּכֶם	népetek	אִמְכֶם	anyátok	חֻקְּכֶם	törvénytek
Többes sz.	}	St. abs.	עַמִּים	népek	אִמוֹת	anyák	חֻקִּים	törvények
		St. cons.	עַמִּי		אִמוֹת		חֻקִּי	
		k. r.	עַמֶּיךָ	népeid	אִמוֹתֶיךָ		חֻקֶּיךָ	törvényeid
		n. r.	עַמְיָכֶם	népeitek	אִמוֹתֵיכֶם		חֻקֵיכֶם	

b) csoport. (L. XXI. 3. b.)

		E.sz.	Kettőssz.	E.sz.	T.sz.	E.sz.	T.sz.	
Stat. abs.	יָד	יָדַים	שֵׁם	שְׁמוֹת	בֵּן	בָּנִים		
	kéz	kezek	név	nevek	fiu	fiuk		
Stat. cons.	יָד	יָדַי	שֵׁם	שְׁמוֹת	בֵּן	בָּנַי		
Egyes szám	}	1. sz.	יָדַי	יָדַי	שְׁמִי	שְׁמוֹתִי	בְּנִי	בָּנַי
		2 hn.	יָדַיךָ	יָדַיךָ	שְׁמֶךָ	שְׁמוֹתֶיךָ	בְּנֶךָ	בָּנֶיךָ
		2 nn.	יָדַיְךָ	יָדַיְךָ	שְׁמֶךָ	שְׁמוֹתֶיךָ	בְּנֶךָ	בָּנֶיךָ
		3 hn.	יָדָיו	יָדָיו	שְׁמוֹ	שְׁמוֹתָיו	בְּנָיו	בָּנָיו
		3 nn.	יָדֵיהֶם	יָדֵיהֶם	שְׁמָה	שְׁמוֹתֵיהֶם	בְּנֵיהֶם	בָּנֵיהֶם
Többes szám	}	1. sz.	יָדֵינוּ	יָדֵינוּ	שְׁמֵנוּ	שְׁמוֹתֵנוּ	בְּנֵנוּ	בָּנֵנוּ
		2 hn.	יָדֵיכֶם	יָדֵיכֶם	שְׁמֵכֶם	שְׁמוֹתֵיכֶם	בְּנֵכֶם	בָּנֵיכֶם
		2 nn.	יָדֵיכֶן	יָדֵיכֶן	שְׁמֵכֶן	שְׁמוֹתֵיכֶן	בְּנֵכֶן	בָּנֵיכֶן
		3 hn.	יָדָם	יָדָם	שְׁמָם	שְׁמוֹתֵיהֶם	בְּנָם	בָּנָם
		3 nn.	יָדָן	יָדָן	שְׁמָן	שְׁמוֹתֵיהֶן	בְּנָן	בָּנָן

c) csoport. (L. XXI. 3 c.)

Egyes szám	}	Stat. abs.	פְּקִיד	חֶסֶד	מְשִׁיחַ	זְכוֹרֵן
			felügyelő	jámbor	felkelt	emlékezett
		Stat. cons.	פְּקִיד	חֶסֶד	מְשִׁיחַ	זְכוֹרֵן
		könnyű r.	פְּקִידוֹ	חֶסֶדּוֹ	מְשִׁיחוֹ	זְכוֹנוֹ
	}	nehéz r.	פְּקִידָם	חֶסֶדָם	מְשִׁיחָם	זְכוֹנָם

Többes sz.	Stat. abs.	פְּקִידִים	חֲסִידִים	מְשִׁיחִים	זְכוּרֹנוֹת
	Stat. cons.	פְּקִידֵי	חֲסִידֵי	מְשִׁיחֵי	זְכוּרֹנוֹת
	קֹלֶה r. könnyű r.	פְּקִידֵיכֶם	חֲסִידֵיכֶם	מְשִׁיחֵיכֶם	זְכוּרֹנוֹתֵיכֶם
	קֹהֵל r. nehéz r.	פְּקִידָיו	חֲסִידָיו	מְשִׁיחָיו	זְכוּרֹנוֹתָיו

d) csoport. (L. XX. 3. d.)

Egyes szám	St. abs.	מִשְׁפָּט	עוֹלָם	אֵיב	מְשֶׁרֶת	מִזְבֵּחַ
		ítélet	világ	ellenség	szolga	oltár
	St. con.	מִשְׁפָּט	עוֹלָם	אֵיב	מְשֶׁרֶת	מִזְבֵּחַ
	k. r.	מִשְׁפָּטִי	עוֹלָמִי	אֵיבִי	מְשֶׁרֶתִי	מִזְבֵּחִי
n. r.	מִשְׁפָּטְכֶם	עוֹלָמְכֶם	אֵיבְכֶם	מְשֶׁרֶתְכֶם	מִזְבֵּחְכֶם	
Többes sz.	St. abs.	מִשְׁפָּטִים	עוֹלָמִים	אֵיבִים	מְשֶׁרֶתִים	מִזְבְּחוֹת
	St. con.	מִשְׁפָּטֵי	עוֹלָמֵי	אֵיבֵי	מְשֶׁרֶתֵי	מִזְבְּחוֹת
	k. r.	מִשְׁפָּטֵי	עוֹלָמֵי	אֵיבֵי	מְשֶׁרֶתֵי	מִזְבְּחוֹתֵי
	n. r.	מִשְׁפָּטֵיכֶם	עוֹלָמֵיכֶם	אֵיבֵיכֶם	מְשֶׁרֶתֵיכֶם	מִזְבְּחוֹתֵיכֶם

e) csoport. (L. XXI. 3. e.)

Egyes szám	Stat. abs.	דָּבָר	זְקֵן	חָכֵם	חֲצָר
		szó	öreg	böles	udvar
	Stat. cons.	דָּבָר	זְקֵן	חָכֵם	חֲצָר
	könnyű r.	דְּבָרִי	זְקֵנִי	חָכְמִי	חֲצָרִי
nehéz r.	דְּבָרְכֶם	זְקֵנְכֶם	חָכְמְכֶם	חֲצָרְכֶם	
Többes sz.	Stat. abs.	דְּבָרִים	זְקֵנִים	חָכְמִים	חֲצָרִים
	Stat. cons.	דְּבָרֵי	זְקֵנֵי	חָכְמֵי	חֲצָרֵי
	könnyű r.	דְּבָרֵי	זְקֵנֵי	חָכְמֵי	חֲצָרֵי
	nehéz r.	דְּבָרֵיכֶם	זְקֵנֵיכֶם	חָכְמֵיכֶם	חֲצָרֵיכֶם

Harmadik osztály. (L. XXI. 4.)

Egyes szám	St. abs.	מֶלֶךְ	סֵפֶר	קֹדֶשׁ	חֵלֶק	גֶּעֶר
		király	könyv	szentély	osztályrész	gyermek
	St. con.	מֶלֶךְ	סֵפֶר	קֹדֶשׁ	חֵלֶק	גֶּעֶר
	k. r.	מֶלְכִי	סֵפְרוֹ	קֹדְשׁוֹ	חֵלְקִי	גֶּעְרוֹ
n. r.	מֶלְכְּכֶם	סֵפְרְכֶם	קֹדְשְׁכֶם	חֵלְקְכֶם	גֶּעְרְכֶם	

Többszám	{	St. abs.	מְלָכִים	סְפָרִים	קְדָשִׁים	הַלְקִים	נְעָרִים	
			királyok	könyvek	szentélyek			
		St. con.	מְלָכָי	סְפָרַי	קְדָשָׁי	הַלְקָי	נְעָרַי	
		k. r.	מְלָכַיִךְ	סְפָרַיִךְ	קְדָשָׁיִךְ	הַלְקָיִךְ	נְעָרַיִךְ	
	n. r.	מְלָכֶיכֶם	סְפָרֶיכֶם	קְדָשֵׁיכֶם	הַלְקֵיכֶם	נְעָרֵיכֶם		

שָׁבַת = ülni. St. cons. שָׁבַת; שָׁבַתְךָ = a te ültöd; שָׁבַתְכֶם = a ti ültötök; יָדַעַת = tudni; יָדַעְתָּ = az ő tudta.

Egyáltalában a főnévi igenév személyragozása egészen a hasonlaku főnév ragozása szerint igazodik. Pl. פָּקֹד és פָּקִיד (שָׁבַתְךָ mintájára), שָׁבַתְךָ és שָׁבַתְכֶם (בְּנֵיךָ mintájára).

פְּרִי = gyümölcs. St. cons. פְּרִי; פְּרִיִךְ = az ő gyümölese; פְּרִיְכֶם = a ti gyümölesötök.

Negyedik osztály. *Ajin-Jod és Ajin-Vav szók.* (L. XXI. 5. a.)

	Egyes szám	Kettős sz.	Egyes szám
Stat. abs.	עֵין	עֵינִים	מָוֶת
	szem	szemek	halál
Stat. con.	עֵינִי	עֵינַי	מוֹת
könnyű r.	עֵינַיִךְ	עֵינַיִךְ	מוֹתֵי
nehéz r.	עֵינֶיכֶם	עֵינֶיכֶם	מוֹתֵכֶם

Lamed-Hé névszók. (L. XXI. 5. b.)

	Egyes szám	Többsz. sz.	Egyes szám	Többsz. sz.
Stat. abs.	הַזֶּה	הַזֵּים	שָׂדֵה	שָׂדִים
	látó	látók	mező	
Stat. con.	הַזֶּה	הַזֵּי	שָׂדֵה	שָׂדֵי
könnyű r.	הַזֵּי	הַזֵּי	שָׂדֵי	שָׂדֵי
k. r. 3. sz.	הַזֶּהוּ		שָׂדֵהוּ	
nehéz r.	הַזֵּיכֶם	הַזֵּיכֶם	שָׂדֵיכֶם	שָׂדֵיכֶם

קָדָשׁ-val végződő nőnemű szók a) csoportja. (L. XXII. 1. a.)

	Egyesz.	Többesz.	Egyesz.	Többesz.	
Status abs.	סוּסָה kancaza	סוּסוֹת lovak	תְּהִלָּה dicséret	תְּהִלוֹת	
Status con.	סוּסָת	סוּסוֹת	תְּהִלַּת	תְּהִלוֹת	
Egyes szám	1. sz.	סוּסָתִי	תְּהִלָּתִי	תְּהִלוֹתִי	
	2. hn.	סוּסָתֶיךָ	תְּהִלָּתֶיךָ	תְּהִלוֹתֶיךָ	
	2. nn.	סוּסָתֶיהָ	תְּהִלָּתֶיהָ	תְּהִלוֹתֶיהָ	
	3. nn.	סוּסָתוֹ	סוּסוֹתָיו	תְּהִלָּתוֹ	תְּהִלוֹתָיו
	3. nn.	סוּסָתָהּ	סוּסוֹתֶיהָ	תְּהִלָּתָהּ	תְּהִלוֹתֶיהָ
Többes szám	1. sz.	סוּסָתֵינוּ	תְּהִלָּתֵינוּ	תְּהִלוֹתֵינוּ	
	2. hn.	סוּסָתֵיכֶם	תְּהִלָּתֵיכֶם	תְּהִלוֹתֵיכֶם	
	2. nn.	סוּסָתֵיהֶן	תְּהִלָּתֵיהֶן	תְּהִלוֹתֵיהֶן	
	3. hn.	סוּסָתֵהֶם	סוּסוֹתֵיהֶם	תְּהִלָּתֵהֶם	תְּהִלוֹתֵיהֶם
	3. nn.	סוּסָתֵינָם	סוּסוֹתֵיהֶן	תְּהִלָּתֵינָם	תְּהִלוֹתֵיהֶן

b) csoportja. (L. XXII. 1. b.)

Egyes szám.

Stat. abs.	שָׁנָה év	בְּרָכָה áldás	זַעֲקָה jajkiáltás	אֲדָמָה föld
Stat. con.	שָׁנַת	בְּרַכַּת	זַעֲקַת	אֲדָמַת
könnyű r.	שָׁנָתִי	בְּרַכָּתִי	זַעֲקָתִי	אֲדָמָתִי
nehéz r.	שָׁנַתְּכֶם	בְּרַכַּתְּכֶם	זַעֲקַתְּכֶם	אֲדָמַתְּכֶם

Többes szám.

Stat. abs.	שָׁנוֹת évek	בְּרָכוֹת áldások	זַעֲקוֹת	אֲדָמוֹת
Stat. cons.	שָׁנוֹת	בְּרָכוֹת	זַעֲקוֹת	אֲדָמוֹת
könnyű r.	שָׁנוֹתִי	בְּרָכוֹתִי	זַעֲקוֹתִי	אֲדָמוֹתִי
nehéz r.	שָׁנוֹתֵיכֶם	בְּרָכוֹתֵיכֶם	זַעֲקוֹתֵיכֶם	אֲדָמוֹתֵיכֶם

הָ-vel végződő névszók e) csoportja. (Szegeles alakok.)

	Egyesz.	Többesz.	Egyesz.	Többesz.
Stat. abs.	מְלָכָה	מְלָכוֹת*	חֲרָפָה	חֲרָפוֹת
	királynő		szégyen	
Stat. cons.	מְלָכַת	מְלָכוֹת	חֲרַפַּת	חֲרָפוֹת
könnyű r.	מְלָכַתִּי	מְלָכוֹתִי	חֲרַפַּתִּי	חֲרָפוֹתִי
nehéz r.	מְלָכַתְכֶם		חֲרַפַּתְכֶם	

ת-vel végződők declinációja. (L. XXII. 2.)

Egyes szám.

Stat. abs.	נְכִרַת	אַמְת	גְּלִילַת	עֲדוּת	מְלָכוּת
	úrnő	hűség		tanuság	királyság
Stat. con.	נְכִרַת	אַמְת	גְּלִילַת	עֲדוּת	מְלָכוּת
könnyű r.	נְכִרַתִּי	אַמְתִּי	גְּלִילַתִּי	עֲדוּתִי	מְלָכוּתִי
nehéz r.	נְכִרַתְכֶם	אַמְתְּכֶם	גְּלִילַתְכֶם	עֲדוּתְכֶם	מְלָכוּתְכֶם

Többes szám.

Stat. abs.	—	—	גְּלִילַת	עֲדוּת	מְלָכוּת
Stat. cons.	—	—	ugyanaz	ugyanaz	ugyanaz
raggal	—	—	גְּלִילַתֶּיךָ	עֲדוּתֶיךָ	מְלָכוּתֶיךָ

Vegyes ragozású nőnemű szók. (L. XXII. 3.)

Egyes szám.

Stat. abs.	מְלֹאכָה	מִשְׁפָּחָה	בְּהֵמָה
	munka	család	állat
Stat. cons.	מְלֹאכַת	מִשְׁפַּחַת	בְּהֵמַת
könnyű r.	מְלֹאכַתִּי	מִשְׁפַּחַתִּי	בְּהֵמַתִּי
nehéz r.	מְלֹאכַתְכֶם	מִשְׁפַּחַתְכֶם	בְּהֵמַתְכֶם

Többes szám

Stat. abs.	מְלֹאכוֹת	מִשְׁפָּחוֹת	בְּהֵמוֹת
Stat. cons.	מְלֹאכוֹת	מִשְׁפָּחוֹת	בְּהֵמוֹת
raggal	מְלֹאכוֹתֵי	מִשְׁפָּחוֹתֵי	בְּהֵמוֹתֵי

*) Jegyzet: מְלָכוֹת (f. e. מְלָכוֹת) = királynők. Ennek megfelelő egyesszám a szentírásban nem fordul elő.

Praepositionók, határozók és invariánsok ragozása.

Egyes számú ragokkal. (L. XXIX.)

	ל	ב	כ	מן	עם	את	את	בין	אין	הנה	לבר
	nak	ban	mint	tól	val	vel	acc. Jelző szócska	közt	nem	ime	egyedül
1. sz.	לי	ב	כמוני	בפני	עמי	אמי	אמי	ביני	איני	הפני	לברי
			(עמדי)								
2. hn.	לך	בך	כמוך	בפוך	עפוך	אתך	אתך	ביך	איך	היך	לברך
2. nn.	לך	בך	כמוך	בפוך	עפוך	אתך	אתך	ביך	איך	היך	לברך
						téged	téged			ime te	
3. hn.	לו	בו	כמוהו	בפנו	עמו	אתו	אתו	בינו	איננו	הנו	לברו
	neki	benne	mint őt	téged	vele	vele	őt		ő nem	ime ő	
3. nn.	לוה	בה	כמוהו	בפנהו	עמהו	אתה	אתה	בינה	איננה		לברנה
1. sz.	לנו	בנו	כמונו	בפנו	עפנו	אתנו	אתנו	בינו	איננו	הפנו	לברנו
2. hn.	לכם	בכם	כמוכם	בפכם	עפכם	אתכם	אתכם	ביכם	אינכם	היכם	לברכם
2. nn.	לכן	בכן	hiányzik	hiányzik	אתכן	אתכן	hiányz.	ביכן	אינכן	היכן	לברכם
3. hn.	לכם	בכם	כמוכם	בכם	עפכם	אתם	אתם	בינם	אינם	הינם	לברכם
3. nn.	לחן	בחן	כמוחן	בחן	עפן	אתן	אתן	אין	אין	הין	

Egyes szám

Tobbes szám

Néhány praepositió ragozása.

Többes számú raggal:

	אל	על	לפני	אחרי
	hoz	on	előtt	után
Egyessz. 1. sz.	אלי	עלי	לפני	אחרי
2. hn.	אליך	עליך	לפניך	אחריך
2. nn.	אליך	עליך	לפניך	אחריך
3. hn.	אליו	עליו	לפניו	אחריו
	hozzá	rajta	előtte	utána
3. nn.	אליה	עליה	לפניה	אחריה
Többesz. 1. sz.	אלינו	עלינו	לפנינו	אחרינו
2. hn.	אליכם	עליכם	לפניכם	אחריכם
2. nn.	אליבן	עליבן	לפניבן	אחריבן
3. hn.	אליהם	עליהם	לפניהם	אחריהם
3. nn.	אליהן	עליהן	לפניהן	אחריהן

D) Szócsoportok.

I. Istenről.

Névszók: יהוה = Ur, Örökkévaló; אדון = ur; אל v. אלהים = Isten; שדי = Mindenható; שם = név; עליון = fenséges; אדיר = hatalmas; גבור = hős; יהוה צבאות = seregek ura; מגן = paizs; צור = szikla; קדוש = szent; אחד = egy; פבור יהוה = Isten fensége; בורא = teremtő; יוצר és עושה = alkotó; אב = atya; שופט = bíró; מלך = király; חסד = kegyelem, szeretet; אהבה = szeretet; רחמים = könyörületesség, חן = kegy; צדק = igazság; אמת = hűség; טובה = jóság; רחום = könyörületes; חנון = ke-

gyelmes; אַפְסִים אֶרֶץ hosszán tűrő; צַדִּיק igazságos; יָשָׁר = egyenes; נֶאֱמָן = megbízható; רַב = sok; טוֹב = jó; מְבוֹרָךְ = áldott; פֵּעַל és מַעֲשֵׂה = mű; פְּלֵא מוֹפֵת vagy מוֹפֵת פְּלֵא = csoda; נִפְלְאוֹת = csudálatos dolgok; יְשׁוּעָה = segítség; יָשַׁע = üdv; עֲזָרָה = segítség; סְלִיחָה = bocsánat; מַלְאָךְ = angyal.

Igék: מָלַךְ = uralkodott; בָּרָא = teremtett; עָשָׂה = cselekedett; שָׁלַח = küldött; נָתַן = adott; לָקַח = vett; עָזַר = segített; הִצִּיל és הוֹשִׁיעַ = mentett; רַחַם = könyörült; אָהַב = szeretett; חָנַן = kegyelmezett; הֵיטִיב = jól tett; שָׁפַט = ítelt; סָלַח = megbocsátott; כִּפֵּר = megbocsátott; הֶחֱיָה = életet adott; הֵמִית = halált adott.

II. A természetről.

Névszók: עוֹלָם = világ; שָׁמַיִם = ég; אֶרֶץ = föld; אֲדָמָה = szárazföld; יָם (יָמִים) = tengér; רָקִיעַ = égboltozat; שֶׁמֶשׁ = nap (égi test); יָרֵחַ (לְבָנֵהָ) = hold; כּוֹכָב = csillag; יוֹם = nap (az idő egy része); לַיְלָה = éj; אֹר = világosság; חֹשֶׁךְ = sötétség; שָׁחַר = hajnal; בֹּקֶר = reggel; צַהֲרָיִם = dél; עָרֶב = este; בְּיוֹם = nyár; חֶרֶף = tél; עָב = felhő; מָטָר = eső.

עָפָר = por; מִדְבָּר = puszta; עֲרָבָה = sivatag; הָר = hegy; סֵלַע = szikla; גִּבְעָה = halom; גַּי = völgy; שְׁפֵלָה = mélység; מְקוֹר = forrás; נַחַל = patak; נָהָר = folyó; תְּהוֹמוֹת = hullám; שָׂדֵה = mező; יַעַר = erdő; אִי = sziget; דָּג = hal; בְּהֵמָה = állat; צֹאן = juhnyáj; עוֹף = madár; עֵץ = fa; פְּרִי = gyümölcs; עָלָה = levél; דִּשָּׁא = fű; צִיָּין = virág; שָׁנָה = év; חֹדֶשׁ = hónap; שִׁבְעָה = hét; עֵת = idő; זְמַן = idő.

Igék: זָרַח = felkelt (a nap); בָּא = lement; הֵאִיר = világitott; הִמְטִיר = esőt bocsátott; צָמַח = sarjadzott; פָּרַח = gyümölcsöt hozott; נִבֵּל = elhervadt; שָׁנָה = változott.

III. Az ember.

a) Testének részei és a test működése.

Névszók: אָדָם = ember; אָנִישׁ = ember (halandó); הִי = élő; מֵת = halott; חַיִּים = élet; מוֹת = halál; בָּשָׂר = hus; דָּם = vér; עֲצָם = csont; עוֹר = bőr; כַּחַם = erő.

תָּאֵר = fej; שַׁעַר = haj; פְּנִים = arcz; דְּמוּת = alak; תַּאֲרָה = ábrázat; יָפֵה = szép; רֵעַ = rút; גְּלוּגְלוּת = koponya; גְּדֻדָּה = fejtető; מִצְחָה = homlok; מִחָה = velő; עֵינַיִם (עֵינַיִם) = szem; עֵוֶר = vak. — אָזֵן = fül; חֵרֵשׁ = süket; אֶרֶץ = orr; רִיחַ = szag, illat; פֶּה = száj; שְׂפָתַיִם (שְׂפָתַיִם) = ajak; שֵׁנַיִם (שֵׁנַיִם) = fogsor, fog; לְשׁוֹן = nyelv; גְּרוֹן = torok; קוֹל = hang; דְּבָר = szó; אִלֵּם = néma.

צַוֵּאר = nyak; חֵיק = kebel, öl; שֵׁכֶם = váll; גֵּב = hát; בֶּטֶן = has; גֵּד = derék; לֵב vagy לִבְבָר = sziv; כְּלִיטָה = vese; יָד (יָדַיִם) = kéz; זְרוּעַ = kar; אֶצְבָּע = ujj; יָמִין = jobb; שְׂמָאל = bal; רַגְלַיִם (רַגְלַיִם) = láb; בֶּרֶךְ = térd; עָרֹם = meztelen; בְּגָד = ruha; נֶעֱלַל = saru.

רָעֵב = éhség; רָעֵב = éhes; יֹשֵׁב = jóllakás; יֹשֵׁב = jóllakott; צָמָא = szomjuság; צָמָא = szomjas; דְּמָעָה = könny; בְּרִי = sirás; שְׁחוּק = nevetés; שֵׁנָה = alvás; חֵלֹם = álom; מְלָאכָה = munka; אָכַל = étel; מְשֻׁתָּה = ital; פֶּת = (kenyér) falat; מְתוּק = édes; מָר = keserű; חֵמֵן = erjedt; מְדוּר = tiszta; טָמֵא = tisztátlan.

Igék: חָיָה = élt; מָת (מוֹת) = meghalt; יָדַע = tudott, ismert; רָאָה = látott; שָׁמַע = hallott; אָמַר = szólt; דִּבֶּר = beszélt; הִקְרִישׁ = hallgatott; קָרָא = kiáltott; צָצַק = jajgatott; שָׁאַל = kérdezett; עָנָה = felelt; נָטַע = izlelt.

אָכַל = evett; שָׁתָה = ivott; יֹשֵׁב = jóllakott; בָּבָהּ = sirt; צָחַק = nevetett; עָמַד = állott; יָשַׁב = ült; הִלָּךְ = ment; בָּא = jött; רָמַץ (רָמַץ) = szaladt; עָלָה = felment; יָרַד = lement; שָׁבַב =

lefelekedt; קָם (יָקוּם) = felkelt; יָשָׁן (יִישָׁן) aludt; חָלַם = álmodott; יָקָם = felébredett.

שָׁבַת = nyugodott; נָשָׂא (יִשָּׂא) = emelt; נָטָה = kinyujtott; רָחַץ = mosdott; לָבַשׁ = öltözködött; קָשַׁר = megkötött.

b) A lélek és a lelki működés.

נָפֶשׁ = lélek; נְשָׁמָה = lélek; רוּחַ = szellem; נֶאֱרָה = indulat; טוֹב = jó; תַּאֲוָה = vágy; חֲפִיץ = kedv; רְצוֹן = akarat; מַחְשְׁבָה = gondolat; עֲצָה = tanács; בִּינָה = értelem; מְבִין = értelmes; הֶעֱרָה = ismeret; חֲכָמָה = bölcsesség; חָכֵם = böles; נָבֵל = alávaló; אֲוִיל = ostoba; פָּתִי = együgyü; זָכָרוֹן = emlékezet; זָכַר = emlékezet; שִׁנְעוֹן = örültség; מְשִׁנֵּעַ = örült; שִׂמְחָה = öröm; עֲצֻבָה = fájdalom; תַּאֲנִיחַ = szomorúság; תִּקְוָה = remény; בְּטָחוֹן = bizalom; פַּחַד = félelem; מוֹרָא = félelem; אֲהָבָה = szeretet; שִׂנְאָה = gyűlölet; רָע = felebarát; אֵיב = ellenség; חָמִיד = jámbor; בַּעַם = harag; נִקְמָה = bosszú; גְּבוּרָה = erő; קִנְיָה = buzgóság, féltékenység; גָּוַג = gög; שָׁאֵן = nyugodt; גְּבוּהָה = magas; עֲנִיָּה = alázatosság; אֲנִי = alázatos; מִשְׁפָּט = ítélet, igazság; צְדָקָה = jogosság (szeretet); נָקִי = ártatlan; רָשָׁע = gonosz; רִשְׁעָה = gonoszság; עוֹלָה = igazságtalanság; שֶׁקֶר = hazugság; מִרְמָה = csalárdság; רִמְיָה = csalárd; חָמָס = gabság; חֲרָפָה és בִּשְׁת = szégyen; בְּלִמָּה = gyalázat; לַעֲגִי = gúny; בִּזְיוֹן = megvetés; לִיץ = gúnyolódó; חָטָא = véték; חֲטָא = vétkes; עוֹן = bűn; פִּשְׁעִי = elpártolás; רָבִיל = árulkodó; שִׁגְיָה = tévedés, hiba; שִׁנְנָה = akaratlan hiba; סְלִיחָה = megbocsátás; נִחְמָה = vigasztalás; חֲמִים = tökéletes.

Igék: חָמַד = kivánt; חֲפִיץ = kedvelt; אָפָה = akart; רָצָה = tetszett; יָצִין = tanácsolt; יָדַע = ismert, tudott; הִגִּיד = elmélkedett; זָכַר = emlékezett; שָׁכַח = elfelejtett; תָּעָה = tévedt; שִׂמַּח = örült; שִׂמְחָה = örvendeztetett; קָנָה = remélt; בָּזַח = bizott; יָרָא (יִירָא) = félt; אָהַב = szeretett; שִׂנְאָה = gyűlölt;

רחם = könyörült; קָרָה אָפוּ felgerjedd a haragja; הַקָּעִים = meg-haragit, bosszant; גָּנָם = megboszulta, boszút állt; קָנָא = buz-gólkodott, irigyelt; גָּבַהּ = gögös volt; גָּקָה = felmentett, ártat-lannak nyilvánított; הָרַע = rosszul cselekedett; כָּהַשׁ = hazudott; הִטָּא = vétkezett; פָּשַׁע = elpártolt; סָלַח = megbocsátott; נָחַם = vigasztalt; קָדַשׁ = megszentelt.

IV. Az ember mint társadalmi lény.

a) A család.

Névszók: שֵׁבֶט = törzs; מִשְׁפָּחָה = nemzetség, család; בַּיִת = ház; בַּעַל-הַבַּיִת = a ház ura; אָבוֹת = ősök; אִישׁ = férj; אִשָּׁה nő, feleség; אָב = atya; אִמָּם = anya; בֶּן = fiu; בַּת = leány; יָחִיד = egyetlen; בְּכוֹר = első szülött; יָלָד = gyermek; עוֹלָל = csecsemő; גַּעַר = ifju; בָּחוּר = ifju; כְּתוּלָה = hajadon; זָקֵן = öreg, agg; יְלֵדוֹת = gyermekkor; נְעוּרִים = ifjúkor; זָקֵן = aggkor; דוֹר = nemzedék.

אָח = testvér; אָחוֹת = nővér; תְּאוּמִים = iker; חָתָן = vő-legény; כְּלָה = menyasszony; בְּנֵי בָנִים = unokák; שְׁלֵשִׁים = dédunokák; רֵבָעִים = szépunokák; קָרוֹב = rokon; דוֹד = nagy-bátya; אֶלְמָן = özvegy ember; אֶלְמָנָה = özvegy asszony; יָתוֹם = árva; אָדוֹן = úr; אָבֵל = gyászoló; עֶבֶד = szolga; גְּבֵרַת = úrnő; שֹׁפֵטָה = szolgáló; שֹׁכֵר = bér; שְׁלוּם = egyesség; חָלִי = betegség; מִכְאוֹב = fájdalom; רוֹפֵא = orvos; אֲמִיץ = erős; רַפָּה = gyenge.

בַּיִת = ház; סָבָה vagy אֹהֶל = sátor; חַלּוֹן = ablak; דֶּלֶת vagy פֶּתַח = ajtó; שַׁעַר = kapu; שֻׁלְחָן = asztal; מִטָּה vagy עֶרֶשׁ = ágy; מִשְׁכָּב = nyugvó hely; מְנוּרָה = lámpa; גַּר = gyertya; לֶחֶם = kenyér; שֶׁמֶן = olaj; פְּרִי = gyümölcs; אֵשׁ = tűz; מוֹסֵר = oktatás.

Igék: נוֹלַד (יָלַד) = született; הֵינִיק = szoptatott; גִּדַּל = nevelt; לָמַד = tanult; לִמַּד = tanított; אָהַב = szeretett; צָדָה

= parancsolt; יָסַר = megfenyített; רָפָא = gyógyított; תִּיַד = etben tartott; כָּבַד = tisztelt; שָׁמַע = engedelmeskedett; דוֹרָה = tanított; עָבַר = szolgált; בָּעַר = gyújtott, égett.

b) A község.

Névszók: עִיר = város; מָקוֹם = hely; הוֹמָה = fal; מִשְׁכָּן = lakás; מִגְדָּל = torony; חוּיַן = uteza; הַחַיַר = udvar; תוֹשָׁב = lakos; גְּבוּל = határ; גֵר = idegen; שָׁבֵן = szomszéd; קוֹהַל = község; עֲדָה = gyülekezet; עָשִׂיר = gazdag; עֲנִי = szegény; אֶבְיֹן = szűkölködő; דָּל = szegény; קָצִין = előkelő; מִשְׁפָּט = ítélet; הָיִן = bíró; בֵּית־דִּין = törvényszék; רֵיב = per; שָׁמֹן = vádló; עַד = tanu; גַּנֵּב = tolvaj; גִּזְלָה = rablás; שְׁבִיעָה = eskü; תּוֹכַחַת = büntetés; נָקִי = ártatlan; שַׁחַד = megvesztegetés.

סוֹחֵר = kereskedő; קִנְיָן = szerzemény; אֲרֵחַ = vándor; אֲרֵחַ = ösvény; דֶּרֶךְ = ut; אֲנִיָּה = hajó; טוֹב = jó; מֵאֻנָּים = mérleg; גִּשְׁפָה = kamat, uzsora; בְּצַע = nyereség; מְלוֹהָה = hittelező; לֹוָה = adós; חֶבֶל עֲבוֹטָה = zálog; יָקָר = drága; כֶּסֶף = ezüstpénz; זָהָב = arany; חֵיל = vagyon.

שָׂכִיר = napszámos; עֲמָלָה = munka; עֲבוּדָה = munkálás; שָׂדֵה = szántófield; זָרַע = vetés; קִצִיר = aratás; כַּרְם = szőlőkert; גֵן = kert; דָּגָן = gabona; עֲנָב = szőlő; יַיִן = bor; תִּירוֹשׁ = must; רוֹעֵה = pásztor; צִאֵן = juhnyáj; צֹמֶר = gyapju; פָּרָה = tehén; חֵלֶב = tej; חֵלֶב = faggyu; חֲרוּיַן = szorgalmas; עָצֵל = lusta.

Igék: בָּנָה = épített; שָׁבַן = lakott; יָסַד = alapított; כִּסְּהָה = befedett; דָּן (יָדִין) = ítél; עֲשַׁק = elnyomott; גָּנַב = lopott; גָּזַל = rabolt; רָצַח = ölt; נִשְׁבַּע = esküdött; הוֹכִיחַ = megfettett; שָׁמַר = őrzött; תָּלָה = felakasztott; הִטָּה מִשְׁפָּט = igazságot elferdítette; נָקָה = felmentett; אָבַד = el-
lett.

קָנָה = szerzett, vett; מָכַר = eladott; מָצָא = talált;
 רָחַק = távol volt (Hifilje: távozott); שׁוּב = visszatért; לָין
 = meghált; הִשְׁכִּים = korán fölkel; עָמַל = fáradozott;
 הִמִּיר = cserélt; גָּאַל = megváltott; יָרַשׁ = örökölt; הִצְלִיחַ
 (נִצְלַח) = sikerült; וָרַע = vetett; קָצַר = aratott; רָעָה =
 legeltetett.

c) Az állam.

Névszók: אֶרֶץ = ország; מְדִינָה = tartomány; עָם = nép;
 גּוֹי = nemzet; מַלְכוּת = királyság; מְמַשְׁלָה = birodalom; מֶלֶךְ =
 király; נָגִיד vagy נָשִׂיא = fejedelem; גָּדִיב = előkelő; קָבוֹד =
 tisztelet; הוֹד = ékesség; הָדָר = disz; כְּתֹרֶה vagy עֲטֹרָה = ko-
 rona; כִּסֵּא = trón; חוֹתֶם = pecsétgyűrű; טַבַּעַת = gyűrű;
 פְּקִיד = felügyelő; סֹפֵר = író; סֵפֶר = könyv, irás; מְנַלָּה =
 tekeres; מִקְתָּב = irat; לִיחַ = tábla; חֹק = törvény; מִצְוָה =
 parancs; פְּקֻדִים = rendeletek; מְלָאָךְ = követ; רָצִים = futá-
 rok; מְשֻׁרֵת = szolga; זָר = idegen; עֲרִיר = ellenség; חֵיל =
 sereg; גִּבּוֹר = hős, harczos; רֶכֶב = lovas; סוּם = ló; צָבָא =
 sereg; מַחֲנֶה = tábor; חֶרֶב = kard; מְגִן = paizs; דָּגֶל =
 zászló; שׁוֹפָר = szofár; תְּרוּעָה = harsogás; עֹז = hatalom;
 תְּשׁוּבָה = győzelem; מִלְחָמָה = háboru; לָוֶה = fogság; שְׁלוֹם
 = béke.

Igék: מָשַׁל = uralkodott; עָטַר = koronázott; צִוָּה = pa-
 rancsolt; כָּתַב = írt; חָתַם = pecsételt; קָרָא = olvasott; שְׁלַח
 = küldött; נִלְחַם = harczott; עָזַר = segített; חָנְהָה = táboro-
 zott; תָּמַקַע = fölütött; הָרַג = megölt; שָׁחַת = megsemmisített;
 נָגַף = ütött; הִבֵּה = megvert; נָפַל = elesett; הִשְׁמִיד = pusztí-
 tott; נָס (יָנוּס) = menekült.

V. Az ember mint vallásos lény.

אֱמוּנָה = hit; אֱמֶת = hűség; נֶאֱמָן = megbízható; ~~הִשְׁתַּחֲוֶה~~
 = igazságos; צָדִיק = igazság; חָסִיד = jámbor; חָסָד = szel

tet; יָשָׁר = derék, becsületes; מִישְׁרִים = egyenesség; תָּמִים = tökéletes; קָדוֹשׁ = szent; אֲהַבַת יְהוָה = Isten szeretete; יְהוָה = Isten félelme; דַּעַת יְהוָה = Istenismeret; עֲבוּדָה = szolgálát; עֲבוּדַת יְהוָה = Istentisztelet; שִׁיתָ = áhitat; תְּהִלָּה = dicséret; תְּפִלָּה = ima; בְּקוֹשָׁה = kérelem; תְּחִנָּה és תְּחִנוּנִים = könyörgés; וְדָוִי = bűnbevallás; נָדַר = fogadás; זָבַח = áldozat; תּוֹדָה = hála; בְּרָכָה = áldás; כֹּהֵן = pap; לֵוִי = Levita; נְבִיא = próféta; מִקְרָא = gyülekezet; מְקֹדֵשׁ = szentély; קֹדֵשׁ = szentély; בַּיִת הַתְּפִלָּה = zsinagóga; בַּיִת תְּפִלָּה = imaház; תְּפִלַּת שַׁחֲרִית = reggeli ima; תְּ מוֹסֵף = mussaf ima; תְּ מִנְחָה = délutáni ima; תְּ מְעֵרִיב = esti ima.

יוֹם = nap; זְמַן = idő; חַג = ünnep; מוֹעֵד = idő, ünnep; צוּם = böjt; זָכָר = emlékezet; יוֹם הַשַּׁבָּת = szombat napja; רֵאשׁ הַחֹדֶשׁ = a világ teremtésének emléke; זָכָר לְמַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית = ujhold napja; חַג הַפֶּסַח = az elkerülés ünnepe (Nissan 14); מִצָּה = kovásztalan kenyér; זָכָר לְיִצְיַאת מִצְרַיִם = az egyiptomi kiszabadulás emléke; חַג הַשְּׁבִיעוֹת = hetek ünnepe; זְמַן בָּמָן = a tóra adásának ideje; חַג הַסֻּכּוֹת = sátrak ünnepe; שְׁמִינִי חַג הַעֲצֵרַת = a záró ünnep (Szukkót 8. napja); תּוֹרָה = a tóra örömunnepe; יָמִים נוֹרָאִים = fenséges napok; רֵאשׁ הַשָּׁנָה = ujév; יוֹם תְּרוּעָה = harsogás napja; שׁוֹפָר = sófár; יוֹם הַדִּין = az ítélet napja; עֵשֶׂרֶת יָמֵי הַתְּשׁוּבָה = a bűnbánat 10 napja; יוֹם הַכַּפּוּרִים = engesztelési nap; חֲנֻכָּה = felavatás, Chanukka; תְּעֵנִית = böjt; פּוּרִים = Purim.

עֲזָרָה = segítség; יְשׁוּעָה = segély; יִשְׁע = üdv; קְלִיָּה = bocsánat; סֵפֶר = könyv; מְגִלָּה = tekercs; תּוֹרָה = tanítás; קְרִיאַת הַתּוֹרָה = tóraolvasás; אֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ = a szentély ládája; בְּרִית = szövetség; שְׁנֵי לוחות הַבְּרִית = a szövetség két kőtáblája; מִצְוָה = parancs; חֻק = törvény; מִשְׁפָּט = rendelet; מְדַבֵּר = kutatás, tanulás; בְּקִלְבָּה = hagyomány; לְמוֹד és לְמִלְמִיד = tanítvány; מוֹרָה = tanító; חָכָם = böles; שִׁיר = dal; זְמֵרָה = ének; מְזִמֵּר = ének; קְדוּרָה = rend, imakönyv.

Igék: הֵאֱמִין = hitt; בָּטַח = bizott; רָנַהּ = követett; הִלֵּךְ = ment; פָּעַל = cselekedett; אָהַב = szeretett; יָרָא = félt; יָדַע = ismert; עָבַד = szolgált; הִלְלַל = dicsért; שָׁבַח = magasztalt; הִתְפַּלֵּל = imádkozott; הִשְׁתַּחֲוָה = leborult; בָּרַע = térdet hajtott; בִּקֵּשׁ = kért; שָׁאַל = kérdezett; הִתְעַנָּה = megalázta magát; בָּרַךְ = áldott; הִזְדָּה = hálát adott; הִתְנַחֲמָה = bevallott; הִתְחַנֵּן = kegyelmet kért; פָּרַשׁ = kitárta; הֵבִיא = hozott; נָדַר = fogadást tett; שָׁמַר = megőrizte; שָׁמַע = engedelmeskedett; עָשָׂה = cselekedett; דָּרַשׁ = kutatott; קָבַל = átvett; שָׁר = énekel; הוֹשִׁיעַ = segített; עֲזָר = segített; יָסַר = megfenyített; גָּאַל = megszabadított; הוֹדִיחַ = oktatott.

TARTALOM-JEGYZÉK.

Előszó	Oldal 3— 4
------------------	---------------

A) Hangtan.

I. A mássalhangzókról	5— 6
II. A magánhangzókról	6— 7
III. A nyugvó betűkről	7
IV. A szótagról	7
V. A sváról	8— 9
VI. A dagesről	9—10
VII. A hangsulyról	11
VIII. Némely mássalhangzók sajátosságairól	11—13
IX. A magánhangzók átalakulásáról	13
X. Általános szabályok a magánhangzók átala- kulásáról	13—14

B) Alaktan.

XI. Az igékről általában	15
XII. A cselekvés folyamata	15—16
XIII. Az ige törzsalakjai	16—18
XIV. Az igék tárgyias személyragozása	18
XV. A Vav conversivum	19
XVI. A parancsoló és óhajtó módról	19
XVII. Az igenevekről	19—21
XVIII. Az igék felosztásáról	21
XIX. A gyenge igék sajátosságairól	22—24
XX. A névszókról	24—27
XXI. A névszók felosztásáról	27—29
XXII. A nőnemű képzővel bíró szók felosztásáról	29
XXIII. Rendhagyó névszók	30
XXIV. A számnevekről	30—31
XXV. A névmásokról	31—32
XXVI. A névelőkről	32

XXVII. A kötőszócskákrol	32—33
XXVIII. A kérdő Hé és irányragról	33
XXIX. A praepositiókról és határozókról	33—34
XXX. A határozószókról és indulatszókról	34

C) Paradigmák.

Rendes igék	35—37
Verba gutturalia	38—40
Verba quiescentia	41—47
Verba assimilantia	48—49
Verba contracta	50—51
Tárgyragozás	52
Névszók deklinációja	53—58
Praepositiók ragozása	59—60

D) Szócsoportok.

I. Istenről	60—61
II. Természetről	61
III. Az ember	62—64
IV. Az ember mint társadalmi lény	64—66
V. Az ember mint vallásos lény	66—68

